

NILU OR: 82/90

NILU OR : 82/90
REFERANSE : O-8937
DATO : NOVEMBER 1990
ISBN : 82-425-0214-5

METEOROLOGI OG
LUFTKVALITET PÅ MONGSTAD
VÅREN 1990

M.J. Aarnes og T. Bøhler

SAMMENDRAG

Norsk institutt for luftforskning (NILU) utfører målinger av meteorologi, nedbør- og luftkvalitet for Statoil omkring oljeraffineriet på Mongstad. Målingene startet i september 1989 og vil pågå i ett år. Denne rapporten omhandler meteorologi og luftkvalitet for våren 1990, mens nedbørdata er beskrevet i egen rapport (Aarnes og Bøhler, 1990B).

Vindmålingene viser at dominerende vindretning på Grunnevikshøgda våren 1990 var fra sør-sørøst (150°), mens det på Hellisøy fyr blåste oftest fra nord (360°) og fra sør-sørvest (210°). Vindmålingene på Hellisøy fyr viste at middelvindstyrken våren 1990 var betydelig høyere enn normalt. Vindstyrken som ble registrert på Grunnevikshøgda var lavere enn på Hellisøy, med middelvindstyrke for våren lik 5,2 m/s. På grunn av feil i loggeenheten på måleinstrumentet i mai måned var tilgjengeligheten for vinddata på Grunnevikshøgda lav.

Stabilitetsmålingene viser en døgnfordeling der stabile og lett stabile forhold forekommer oftest om natten og ustabile og nøytrale forhold dominerer om dagen. Nøytral sjiktning forekom hele 64,5% av tiden om våren. Dette er oftere enn forventet og kan forklares ved at vindstyrken var høyere enn normalt.

Måleprogrammet for luftkvalitet bestod av døgnmålinger av svoveldioksid, nitrogendioksid og sot og månedsmidler av støvfall og vindblåst støv. Månedsmidlene for støvfall var moderate til høye i mars og april og lave i mai. Månedsmidlene for SO_2 , NO_2 og sot var lave og tilsvarende verdier målt i lite forurensede områder i Norge. Det forekom imidlertid enkelte døgn med forhøyede konsentrasjoner av svoveldioksid og nitrogendioksid ved forekomst av vind fra raffineriet mot målestedene. De høyeste døgnverdiene var imidlertid lave sammenlignet med forslag til retningslinjer for luftkvalitet for disse komponentene.

INNHOOLD

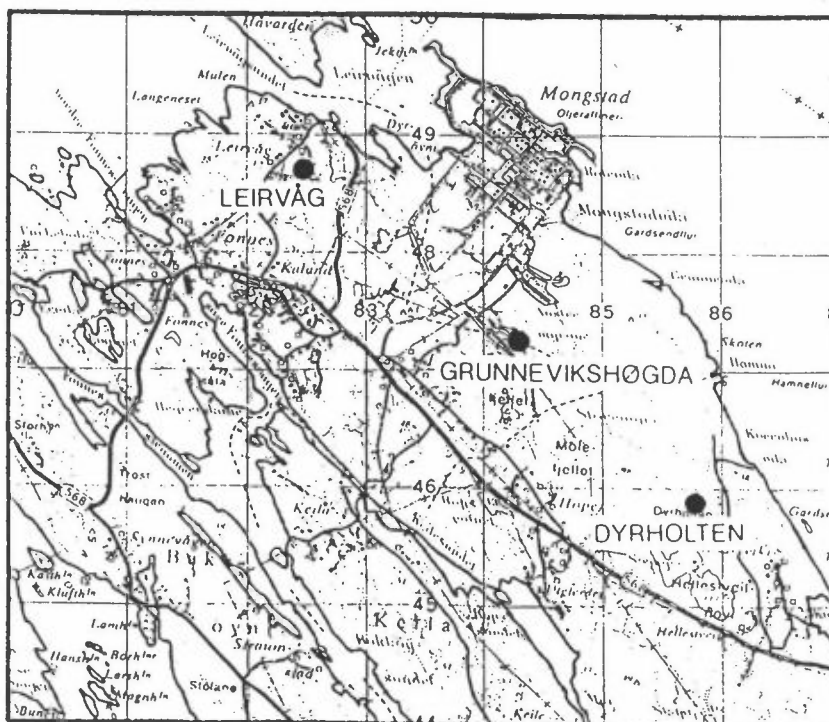
	Side
SAMMENDRAG	1
1 INNLEDNING	5
2 METEOROLOGISKE MÅLINGER	7
2.1 Datatilgjengelighet	8
2.2 Vindretning	8
2.3 Vindstyrke og vindkast (gust)	11
2.4 Forhold mellom vindstyrke og vindretning	12
2.5 Stabilitetsforhold	14
2.6 Vind og stabilitet	15
2.7 Temperatur	16
3 MÅLINGER AV LUFTKVALITET	16
3.1 Retningslinjer for luftkvalitet av SO ₂ , NO ₂ og sot	17
3.2 Datatilgjengelighet	17
3.3 Døgnmålinger av NO ₂ , SO ₂ og sot	18
4 STØVMÅLINGER	20
4.1 Oppsamling av nedfallstøv	20
4.2 Oppsamling av vindblåst støv	21
5 REFERANSER	23
VEDLEGG 1: Grafisk presentasjon av meteorologiske data fra Grunnevikshøgda	25
VEDLEGG 2: Månedsvise vindstatistikk fra Grunnevikshøgda	31
VEDLEGG 3: Vindstatistikk fra Grunnevikshøgda	37
VEDLEGG 4: Stabilitetsklasser fordelt over døgnet og fre- kvensfordeling som funksjon av vindretning, vindstyrke og stabilitet fra Grunnevikshøgda	41
VEDLEGG 5: Statistikk av temperaturdata fra Grunnevikshøgda	45
VEDLEGG 6: Grafisk fremstilling av målte døgnmiddelverdier av SO ₂ , NO ₂ og sot fra Grunnevikshøgda, Dyrholten og Leirvåg	49
VEDLEGG 7: Antall timer pr. døgn med vind mot målestedene fra Mongstad-anlegget	61
VEDLEGG 8: Vinddata fra Hellisøy fyr mars og mai 1990	67

METEOROLOGI OG LUFTKVALITET PÅ MONGSTAD VÅREN 1990

1 INNLEDNING

Norsk institutt for luftforskning (NILU) utfører et måleprogram for meteorologi, luft- og nedbørkvalitet for Statoil rundt oljeraffineriet på Mongstad. Denne rapporten omhandler bearbeidelse av data for meteorologi og luftkvalitet. Nedbørmålingene er beskrevet i egen rapport (Aarnes og Bøhler, 1990B).

Målingene startet i september 1989 og vil pågå i ett år. Denne rapporten beskriver resultater av målingene våren 1990, dvs. mars, april og mai. Måleprogrammet består av luftkvalitetsmålinger på tre stasjoner. På en av stasjonene registreres det i tillegg meteorologiske parametre. Lokalisering av målestedene for luftkvalitet er gitt i figur 1. Måleprogrammet er beskrevet i tabell 1.

Figur 1: Lokalisering av målestedene for luftkvalitet og meteorologiske parametre rundt oljeraffineriet på Mongstad.

Tabell 1: Oversikt over måleprogram for luftkvalitet og meteorologiske parametre på Mongstad 1989/90.

Stasjon	Parameter	Instrument	Midlings- tid	Måleperiode
Leirvåg	SO ₂	NILU-FK	1 døgn	1.9.89-31.8.90
	Sot	"	" "	" "
	Støvfall	NILU støvs.	1 mnd.	" "
	Vindbl. støv	CERL-måler	" "	" "
Dyrholten	NO ₂	NILU-FK	1 døgn	1.9.89-31.8.90
	SO ₂	"	" "	" "
	Sot	"	" "	" "
	Støvfall	NILU-støvs.	1 mnd.	" "
	Vindbl. støv	CERL-måler	" "	1.6.90-31.8.90
	SO ₂	Kont.regist.	1 time	" "
Grunnevikshøgda	NO ₂	NILU-FK	1 døgn	1.9.89-31.8.90
	SO ₂	"	" "	" "
	Sot	"	" "	" "
	SO ₂	Kont.regist.	1 time	1.12.89-15.3.90
	NO	" "	" "	} som SO ₂ kont.
	NO _x	" "	" "	
	(NO ₂)	(NO _x -NO)	" "	
	Vindbl. støv	CERL-måler	1 mnd.	1.9.89-31.8.90
	Nedfallstøv	NILU-støvs.	" "	" "
	Vindstyrke	Aanderaa	1 time	" "
	Vindkast (gust)	"	2 sek.	" "
	Vindretning	"	1 time	" "
	Temperatur	"	" "	" "
	Temperatur- differanse	"	" "	" "
10 m-2 m	Aanderaa	1 time	1.9.89-31.8.90	
Rel. fuktighet	"	" "	" "	
Nedbørmengde	Pluviograf	1 time	" "	

Våren 1990 ble det foretatt døgnmålinger av SO₂ og sot på alle tre stasjonene og døgnmålinger av NO₂ på to av stasjonene. Det ble samlet nedfallstøv på tre stasjoner og vindblåst støv på to stasjoner for hver måned. I tillegg ble det utført kontinuerlige registreringer av meteorologiske parametre på Grunnevikshøgda.

2 METEOROLOGISKE MÅLINGER

Det ble utført målinger av vindstyrke, vindretning, vindkast (gust), temperatur og temperaturdifferanse i en 10 m høy mast på Grunnevikshøgda. Temperaturdifferansen mellom 10 og 2 meter over bakken beskriver stabilitetsforholdene i området. De timevise dataene for vindstyrke, vindretning, temperatur og temperaturdifferanse er presentert grafisk i vedlegg 1. I tillegg ble det gjort målinger av luftens relative fuktighet 2 m o.b. og nedbørmengde for hver time.

2.1 DATATILGJENGELIGHET

Datatilgjengeligheten på de meteorologiske målingene er vist i tabell 2.

Tabell 2: Datatilgjengelighet i prosent for meteorologiske parametre målt på Grunnevikshøgda, våren 1990.

	Parameter	Mars	April	Mai
Vindstyrke	(FF)	75,3	100,0	32,1
Vindkast	(Gust)	75,3	100,0	32,1
Vindretning	(DD)	75,3	100,0	32,1
Temperatur	(TT)	75,3	100,0	32,1
Temperaturdifferanse	(DT 10-2)	75,3	100,0	32,1
Relativ fuktighet	(RH)	75,3	100,0	32,1
Nedbørmengde		99,7	100,0	100,0

Den lave datatilgjengeligheten i mai skyldes at automatisk loggede data fra 4.-25. mai gikk tapt på grunn av en feil i dataloggeren. Meteorologiske data mangler også fra 1.-9. mars på grunn av instrumentfeil. Resultater fra målingene av relativ fuktighet og nedbørmengde presenteres i separat rapport sammen med målinger av nedbørkvalitet. På grunn av den dårlige

datatilgjengeligheten for mars og mai er vinddata fra Hellisøy fyr vedlagt for disse månedene (vedlegg 8).

2.2 VINDRETNING

Frekvensfordeling av vindretning i 12 sektorer på Grunnevikshøgda er vist månedsvis i vedlegg 2 og for hele perioden i vedlegg 3.

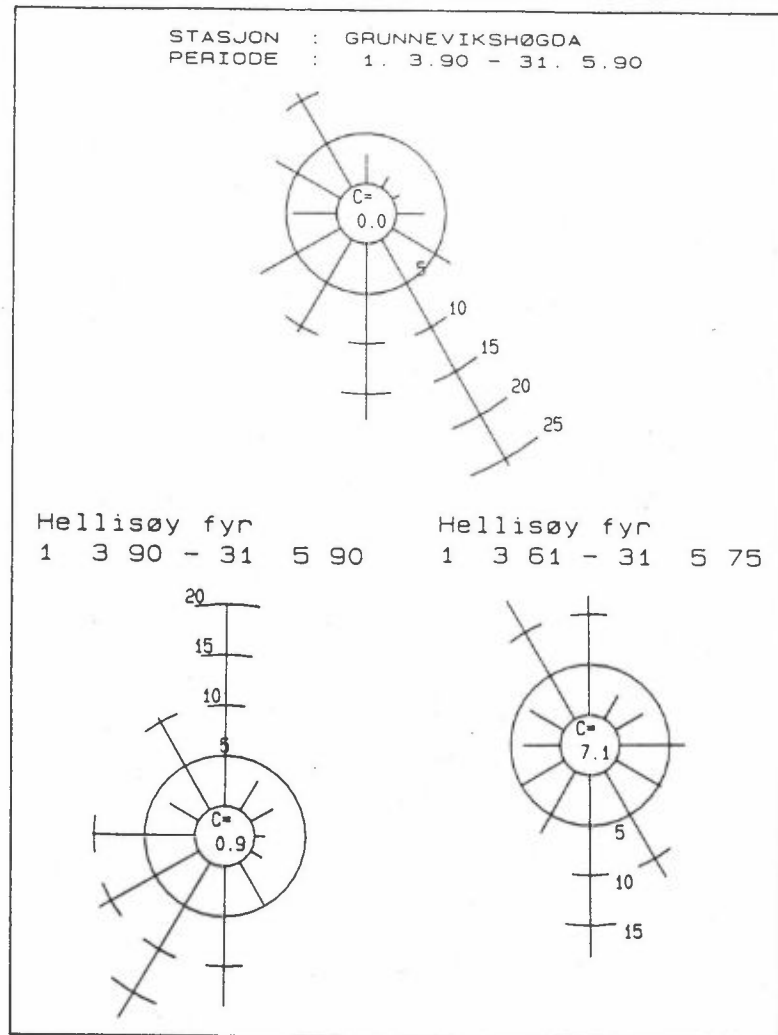
Frekvensfordelingen av vindretning våren 1990 på Grunnevikshøgda og på Hellisøy fyr er vist i figur 2. Figuren gir også en tilsvarende frekvensfordeling av vindretning for vårmånedene på Hellisøy fyr i perioden 1961-1975.

Figuren viser at den dominerende vindretningen på Grunnevikshøgda var fra sør-sørøst (omkring 150^0). Totalt blåste det fra denne sektoren i ca. 26 prosent av tiden i perioden.

Vindretningsfordelingen på Hellisøy fyr fra våren 1990 skiller seg noe fra 15-årsnormalen fra 1961-75 ved at det våren 1990 blåste oftere fra nord og fra sørvestlige retninger og mindre fra sørøst. Våren 1990 ble det observert kun 0,9 prosent vindstille på Hellisøy fyr, mens 15-årsnormalen 1961-75 gir 7,1 prosent vindstille i vårmånedene.

Forskjellene i vindretningsfordelingen mellom Grunnevikshøgda og Hellisøy fyr kan delvis forklares ved den generelle friksjonen over land og at vinden kanaliseres langs Fensfjorden. I tillegg kan forskjellen skyldes at det mangler data fra Grunnevikshøgda i en periode i mai, da det blåste hovedsakelig fra nordlige retninger på Hellisøy.

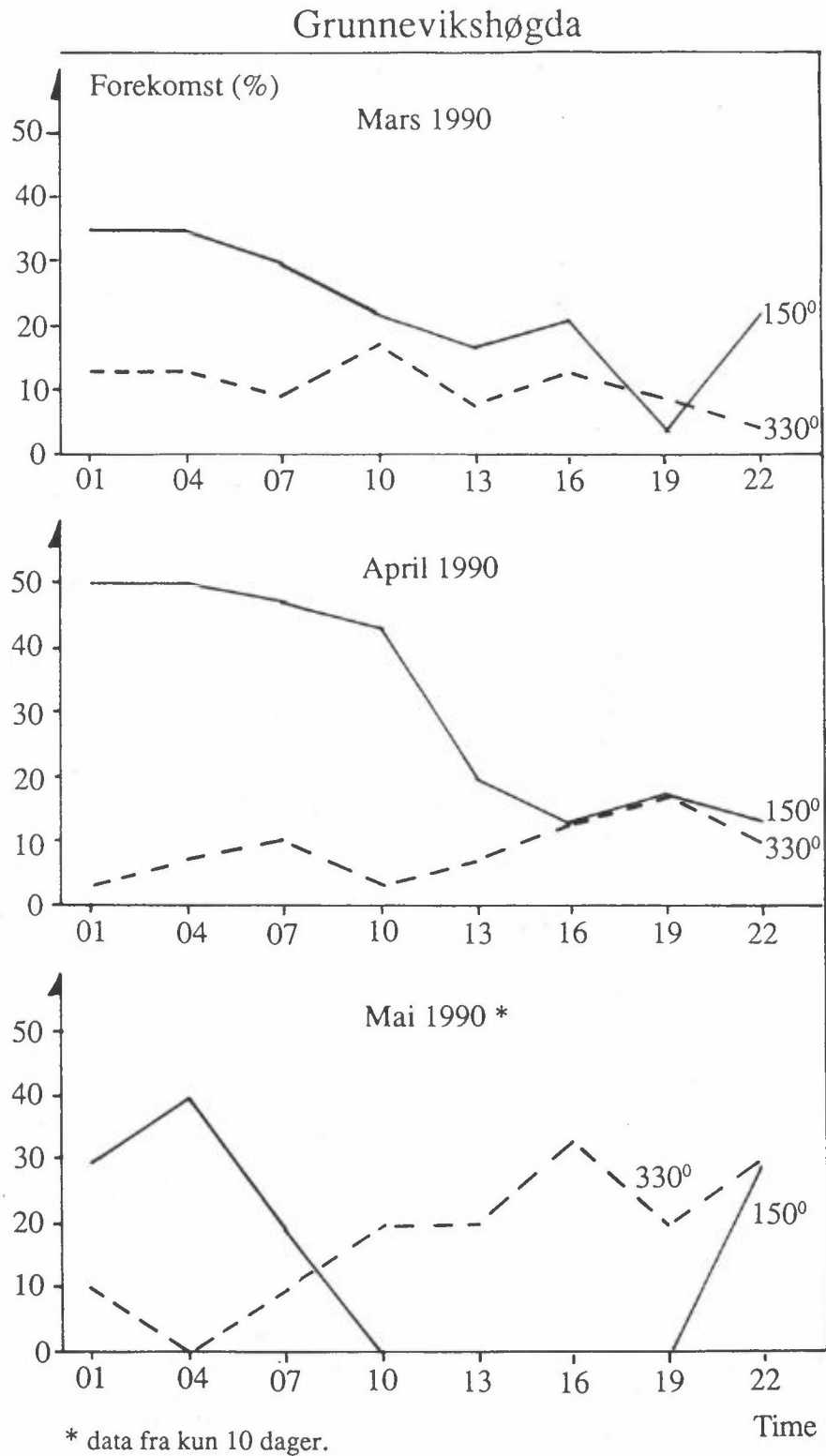
Midlere forekomst over døgnet av de to vindretningene som er typiske for de lokale land-sjøbris forholdene er vist i figur 3. Figuren viser at det i de tre vårmånedene 1990 var vind ut fjorden (150^0) som dominerte om natten og formiddagen, mens forekomsten av pålandsvind (330^0) om ettermiddagen ikke var så

Figur 2: Frekvensfordeling av vindretning fordelt på tolv 30⁰ sektorer fra Grunnevikshøgda og Hellisøy fyr i perioden mars-mai 1990 og fra Hellisøy fyr for de samme månedene i årene 1961-1975.

hyppig som forventet. Fra mai måned finnes det kun data fra 10 dager, som trolig er for lite til å beskrive variasjonen av vindretning over døgnet.

Forekomst av vind fra raffineriet mot de tre målestedene for luftkvalitet; Grunnevikshøgda (330⁰-20⁰), Dyrholten (300⁰-340⁰) og Leirvåg (80⁰-120⁰) er vist i figurer i vedlegg 7. Vindmålingene fra Grunnevikshøgda viser at det blåste fra raffineriet mot målestasjonen på Grunnevikshøgda i ca. 11% av tiden, mot Dyrholten i ca. 17% av tiden og mot Leirvåg i ca. 6% av tiden.

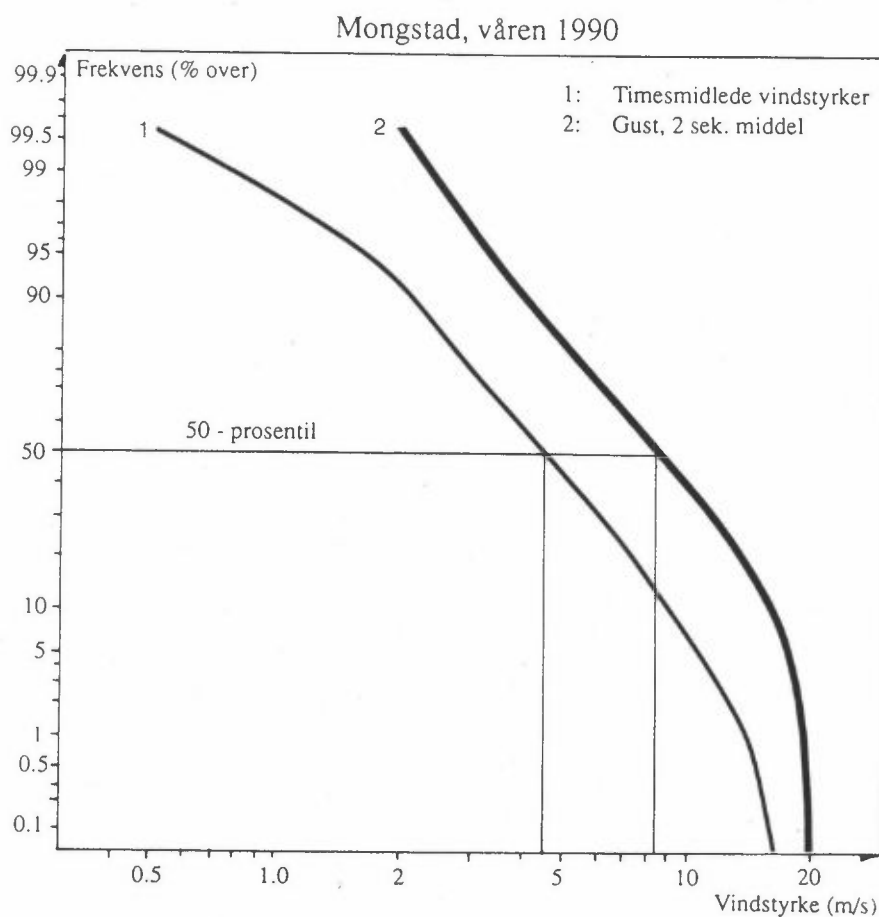

Figur 3: Midlere forekomst over døgnet av fralandsvind (150°) og pålandsvind (330°) ved Grunnevikshøgda våren 1990.

2.3 VINDSTYRKE OG VINDKAST (GUST)

Den høyeste vindstyrken midlet over 2 sekunder ble registrert hver time som vindkast (gust).

Den kumulative frekvensfordelingen av vindstyrke og 2 sekunders gust på Grunnevikshøgda for våren 1990 er vist i figur 4.

Figur 4: Kumulativ frekvensfordeling av vindstyrke og 2 sekunders gust på Grunnevikshøgda våren 1990. Figuren viser frekvens av vindstyrke større enn verdiene angitt på x-aksen.

På Grunnevikshøgda var middelvindstyrken i perioden på 5,2 m/s. Medianverdien (50-prosentilen) var 4,5 m/s. Høyeste observerte timemidlede vindstyrke ble registrert den 9. mars kl 15 og var 16,9 m/s. Dette tilsvarer stiv kuling.

Det kraftigste vindkastet ble også registrert 9. mars kl 15, og var på 25,7 m/s.

Middelvindstyrke månedvis og samlet for mars, april og mai 1990 på Grunnevikshøgda og Hellisøy fyr er vist i tabell 3. Tabellen viser også middelvindstyrke for de samme månedene i årene 1961-1975.

Tabell 3: Middelvindstyrker i m/s fra Grunnevikshøgda og Hellisøy fyr for våren 1990 og fra Hellisøy fyr for vårmånedene i årene 1961-1975.

Periode	Grunnevikshøgda 1990	Hellisøy fyr 1990	Hellisøy fyr 1961-1975
Mars	6,6	12,0	6,3
April	4,6	8,0	5,7
Mai	3,7*	7,0	5,1
Middel	5,2	9,2	5,7

* Lav datatilgjengelighet.

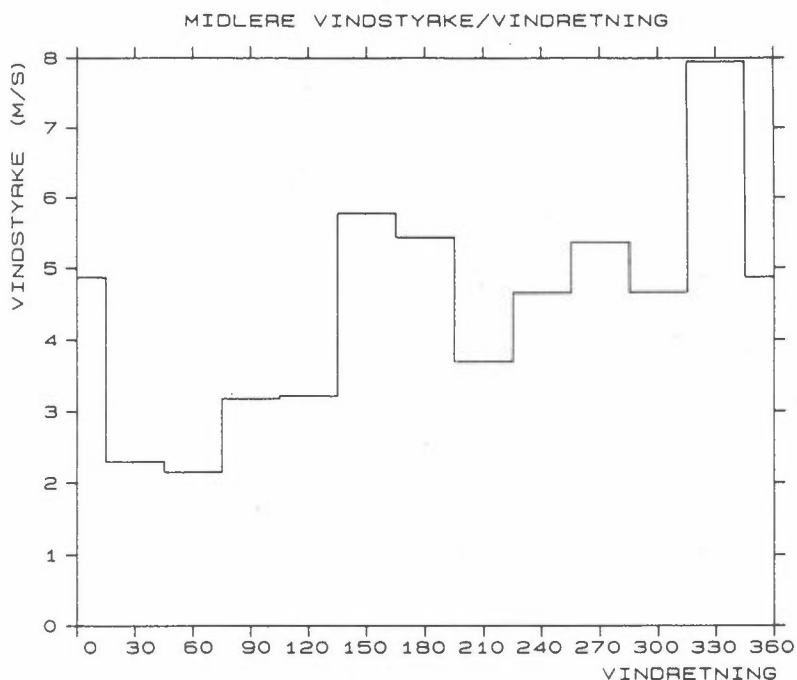
Tabellen viser at vindstyrkene som ble observert på Hellisøy fyr våren 1990 var betydelig høyere enn 15-års normalen (1961-1975). Avviket var spesielt stort i mars måned.

Vindstyrkene på Grunnevikshøgda var som forventet lavere enn på Hellisøy fyr.

2.4 FORHOLD MELLOM VINDSTYRKE OG VINDRETNING

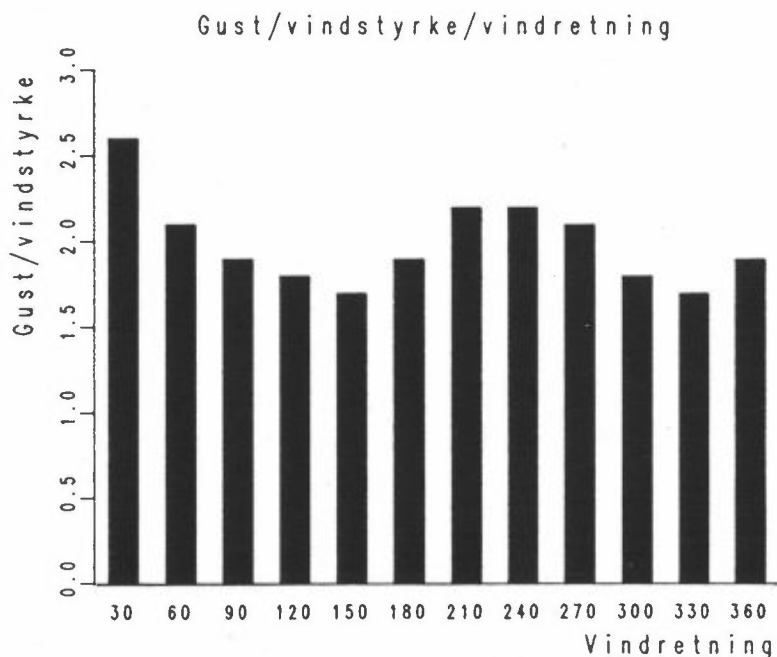
Variasjonen av vindstyrke med vindretningen for våren 1990 er vist i figur 5. Figuren viser midlere vindstyrke i måleperioden, fordelt på tolv 30⁰-sektorer. Figuren viser at vind fra omkring 330⁰ (nord-nordvest) ga den høyeste middelvindstyrken, 7,9 m/s, mens vind fra omkring 60⁰ (øst-nordøst) ga den laveste middelvindstyrken, 2,2 m/s. Vind fra 60⁰-sektoren forekom imidlertid sjelden, totalt bare 0,7% av tida.

Midlere vindstyrke fra hovedvindretningen, omkring 150⁰, var forholdsvis høy med 5,8 m/s.

Figur 5: Midlere vindstyrke fordelt på tolv 30°-sektorer på Grunnevikshøgda våren 1990.

Forholdet mellom 2 sekunders gust og timemidlet vindstyrke for forskjellige vindretninger er vist i figur 6. Forholdet varierer lite med vindretningen, men var størst ved vind fra nord-nordøst (30°).

Figur 6: Forholdet mellom 2 sekunders gust og timemidlet vindstyrke ved de ulike vindretningene fra Grunnevikshøgda våren 1990.

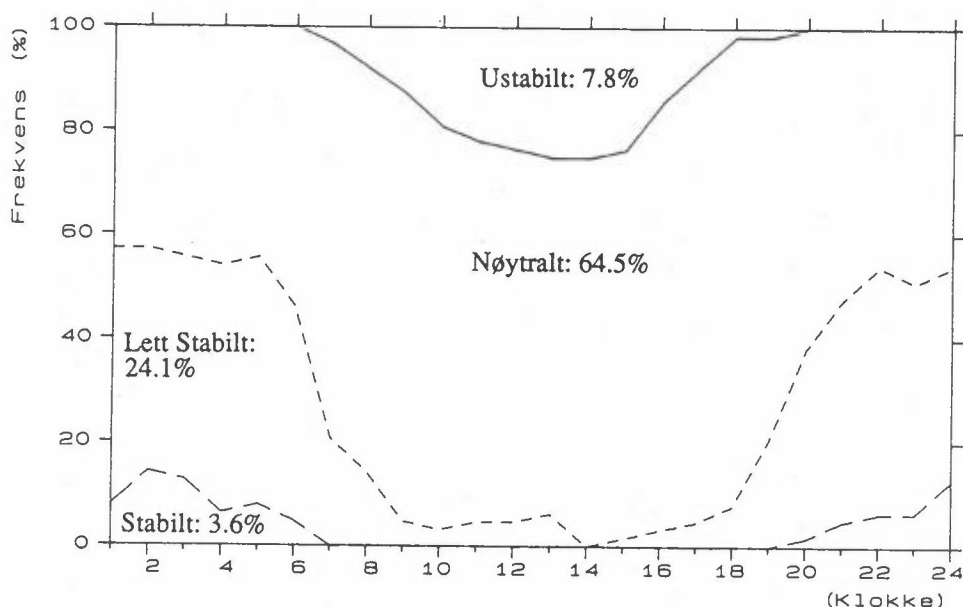
2.5 STABILITETSFORHOLD

Beregning av stabilitetsforholdene er basert på timevise målinger av temperaturdifferansen mellom 10 m og 2 m.o.b. (dT). Fire stabilitetsklasser defineres på følgende måte:

Ustabil sjiktning	:	$dT < -0,5$	grader C
Nøytral sjiktning	:	$-0,5 \leq dT < 0$	grader C
Lett stabil sjiktning	:	$0 \leq dT < 0,5$	grader C
Stabil sjiktning	:	$0,5 \leq dT$	grader C

Stabilitetsforholdene i fire klasser fordelt over døgnet er vist i figur 7 og gitt i tabellform i vedlegg 4.

Stasjon: Grunnevikshøgda
 Periode: 01. 03. 90-31. 05. 90
 Data : Delta T (10-2m)

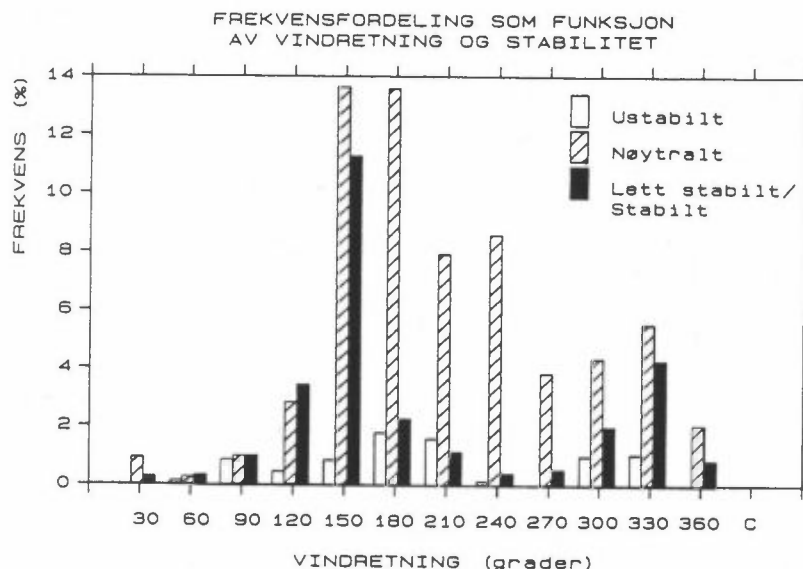
Figur 7: Døgnfordeling av fire stabilitetsklasser basert på målinger av temperaturforskjellen mellom 10 m og 2 m på Grunnevikshøgda våren 1990.

Stabilitetsforholdene ved Grunnevikshøgda våren 1990 viste en utpreget døgnvariasjon i det stabil og lett stabil sjiktning forekom oftest om natten, mens ustabil og nøytral sjiktning forekom oftest om dagen.

Nøytral temperatursjiktning, som inntreffer ved sterk vind og i overskyet vær, forekom totalt i 64,5% av tiden. Stabil og lett stabil sjiktning med dårlige spredningsforhold forekom i henholdsvis 3,6 og 24,1% av tiden. Ustabil temperatursjiktning, som inntreffer ved soloppvarming om dagen, forekom i 7,8% av tiden på Grunnevikshøgda våren 1990.

2.6 VIND OG STABILITET

Statistisk bearbeidelse av vind og stabilitet for våren 1990 er gitt i vedlegg 4. Forekomst av ustabil, nøytral og stabil (lett stabil og stabil) sjiktning fordelt på vindretning i 12 sektorer er vist i figur 8. Figuren viser at stabile situasjoner oftest forekom ved vind fra omkring 150° (fralandsvind).

Figur 8: Frekvens av ustabil, nøytral og stabil (lett stabil + stabil) sjiktning fordelt på vindretning i 12 sektorer på Grunnevikshøgda våren 1990.

2.7 TEMPERATUR

Månedsvise middel-, maksimum- og minimumstemperatur på Grunnevikshøgda våren 1990 er vist i tabell 4. Midlere månedsvise døgnfordeling er gitt i vedlegg 5. Tabell 4 gir også middeltemperaturene fra Hellisøy fyr våren 1990 og de tilsvarende månedene i årene 1931-1960.

Tabell 4: Månedlige minimum, maksimum og middeltemperaturer på Grunnevikshøgda våren 1990 og middeltemperaturer fra Hellisøy fyr våren 1990 og samme måneder i årene 1931-1960.

Måned	Grunnevikshøgda 1990			Hellisøy fyr	
	Minimum	Maksimum	Middel	Middel 1990	Middel 1931-1960
Mars	-1,4	13,5	5,2	5,3	3,0
April	-1,6	14,1	5,4	5,8	5,1
Mai	2,6*	19,3*	9,6*	9,3	8,6

* Lav datatilgjengelighet.

Tabellen viser at middeltemperaturen på Grunnevikshøgda lå nær temperaturen på Hellisøy fyr våren 1990. De månedlige middeltemperaturene på Hellisøy fyr våren 1990 lå høyere enn middeltemperaturene for vårmånedene i årene 1931-1960. Avviket fra normalen var størst i mars.

3 MÅLINGER AV LUFTKVALITET

Måleprogrammet for luftkvalitet er beskrevet i tabell 1, og lokaliseringen av målestasjonene er vist i figur 2. Våren 1990 ble det gjort døgnmålinger av NO₂, SO₂ og sot på Grunnevikshøgda og Dyrholten og døgnmålinger av SO₂ og sot på Leirvåg.

3.1 RETNINGSLINJER FOR LUFTKVALITET AV SO₂, NO₂ OG SOT

Statens forurensningstilsyn (SFT) har utarbeidet forslag til retningslinjer for luftkvalitet for en rekke stoffer, deriblant svoveldioksid, sot og nitrogen-dioksid (SFT, 1982). Retningslinjene er oppgitt i tabell 5.

Tabell 5: Forslag til retningslinjer for luftkvalitet for svoveldioksid, nitrogen-dioksid og sot.

Stoff	Enhet	Midlingstid		
		1 time	24 timer	6 mndr.
Svoveldioksid	µg/m ³	150*	100-150	40-60
Nitrogen-dioksid	µg/m ³	200-350	100-150	75
Sot	µg/m ³	-	100-150	40-60

* Virkning på vegetasjon.

3.2 DATATILGJENGELIGHET

Datatilgjengelighet for våren 1990 er vist i tabell 6 ved antall målinger pr. måned for hver komponent.

Tabell 6: Tilgjengelighet av måledata. Antall målinger pr. måned for hver komponent.

Periode	Grunnevikshøgda Døgnmålinger			Dyrholten Døgnmålinger			Leirvåg Døgnmålinger	
	NO ₂	SO ₂	Sot	NO ₂	SO ₂	Sot	SO ₂	Sot
	Mars	31	31	31	31	31	31	31
April	30	30	30	30	30	30	30	30
Mai	31	31	31	31	31	31	31	31
Totalt (%)	100	100	100	100	100	100	100	100

Datatilgjengeligheten av luftkvalitetsmålingene våren 1990 er 100%.

3.3 DØGNMÅLINGER AV NO₂, SO₂ OG SOT

Resultatene av døgnmålingene er framstilt grafisk i vedlegg 6. Månedsmidler og høyeste døgnmiddelverdi for hver måned er gitt for NO₂ i tabell 7, SO₂ i tabell 8 og sot i tabell 9.

Tabell 7: Månedsmiddel og høyeste døgnmiddelverdi for hver måned av NO₂ i µg/m³.

Periode	Grunnevikshøgda		Dyrholten	
	Middel	Maks.	Middel	Maks.
Mars	3	9	5	16
April	5	13	6	15
Mai	5	19	6	12
Totalt	4	19	6	16

Tabell 8: Månedsmiddel og høyeste døgnmiddelverdi for hver måned av SO₂ i µg/m³.

Periode	Grunnevikshøgda		Dyrholten		Leirvåg	
	Middel	Maks.	Middel	Maks.	Middel	Maks.
Mars	2	13	3	19	1	8
April	3	33	1	4	1	5
Mai	5	33	3	18	2	7
Totalt	3	33	2	19	1	8

Tabell 9: Månedsmiddel og høyeste døgnmiddelverdi for hver måned av sot i µg/m³.

Periode	Grunnevikshøgda		Dyrholten		Leirvåg	
	Middel	Maks.	Middel	Maks.	Middel	Maks.
Mars	2	11	2	11	2	11
April	2	6	2	6	2	7
Mai	2	6	2	7	3	9
Totalt	2	11	2	11	2	11

Månedsmidlene av svoveldioksid, nitrogendioksid og sot våren 1990 var lave og tilsvarende verdier målt i lite forurensede områder i Norge. Det forekom imidlertid enkelte døgn med forhøyede verdier, spesielt for svoveldioksid.

Den høyeste døgnmiddelverdien av SO_2 ($33 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ble målt 2 ganger på Grunnevikshøgda, første gang 3. april, andre gang 24. mai. Høyeste døgnmiddelverdi av NO_2 ($19 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ble målt på Grunnevikshøgda 24. mai. Høyeste døgnmiddelverdi av sot ($11 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ble målt på alle tre stasjonene 18. mars. Forhøyede døgnmiddelverdier av svoveldioksid, nitrogendioksid og sot kan forklares både ved langtransporterte luftforurensninger og ved bidrag fra lokale kilder. Ved å sammenholde antall timer pr. døgn med vind fra raffineriet mot målestedene, gitt i vedlegg 7, og døgnmiddelverdier av luftkvalitet, gitt i vedlegg 6, kan bidraget fra anlegget vurderes. I de døgnene der vindretningsdata fra Grunnevikshøgda mangler, er det brukt vinddata fra Hellisøy fyr, som er gitt i vedlegg 8.

De høyeste døgnmiddelverdiene av SO_2 på Grunnevikshøgda, Dyrholten og Leirvåg ble målt på dager med forekomst av vind fra raffineriet mot målestasjonene. Det ble også målt svakt forhøyede konsentrasjoner av SO_2 i enkelte døgn der det ikke er registrert timer med vind fra raffineriet mot målestasjonene.

De høyeste døgnmiddelverdiene av NO_2 på Grunnevikshøgda og Dyrholten ble målt på dager med forekomst av vind fra raffineriet mot målestasjonene, men det forekom også forhøyede verdier på dager der det ikke er registrert timer med vind mot målestedene.

Forhøyede døgnmiddelverdier av sot på de tre målestasjonene ble målt både på dager med og uten forekomst av vind fra raffineriet mot målestasjonene. De høyeste døgnmiddelverdiene ble målt på alle tre stasjonene samtidig 17. og 18. mars. Disse dagene ble det også målt forhøyede konsentrasjoner av SO_2 og NO_2 på målestasjonene, noe som kan tyde på at dette var en episode med langtransporterte luftforurensninger.

4 STØVMÅLINGER

Det ble utført oppsamling av støv på månedsbasis for å vurdere støvbelastningen i området. I perioden mars-mai 1990 ble det samlet nedfallstøv på Grunnevikshøgda, Dyrholten og Leirvåg, og det ble samlet vindblåst støv i fire vertikalsylindre på Grunnevikshøgda og på Leirvåg.

4.1 OPPSAMLING AV NEDFALLSTØV

NILUs støvsamler registrerer den delen av støvet (>10 µm) som faller ned i en åpen oppsamler. Denne standarden benyttes over hele verden slik at målingene kan sammenholdes med andre målinger.

Resultatene av de månedsvise målingene våren 1990 er gitt i tabell 10.

Tabell 10: Støvfall i gram/m² pr. måned oppsamlet i NILUs støvsamlere våren 1990.

Måned	Grunnevikshøgda	Dyrholten	Leirvåg
Mars	9,3	11,0	10,2
April	-	-	5,0
Mai	0,6	0,9	1,1

Ved NILU brukes følgende klassifisering for totalt støvfall, som er i samsvar med svenske og finske forslag:

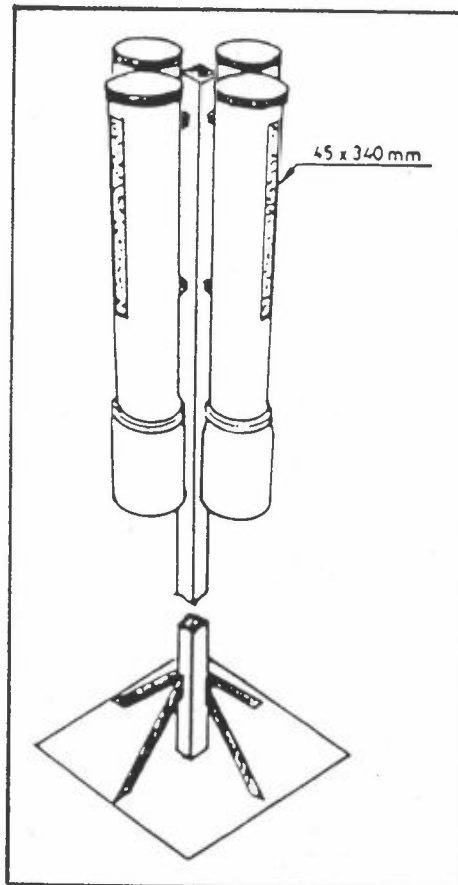
Meget høyt:	over 15 g/m ²	pr. 30 døgn
Høyt	: 10-15 g/m ²	pr. 30 døgn
Moderat	: 5-10 g/m ²	pr. 30 døgn
Lavt	: under 5 g/m ²	pr. 30 døgn

Resultatene fra målingene av nedfallstøv våren 1990 viser at det i mars måned var høyt nivå på Dyrholten og Leirvåg, mens det var moderat nivå på Grunnevikshøgda. For april ble to av de eksponerte støvsamlerne returnert uten stasjonsnavn. Det var derfor umulig å si sikkert hvilken som var fra Grunnevikshøgda og hvilken som var fra Dyrholten. Støvfallet i de to umerkede samlerne var 6,9 og 5,6 g/m² pr. måned, som tilsvarer moderat støvfall. Også på Leirvåg var det moderat støvfall i april. Støvfallet i mai måned klassifiseres som lavt på alle tre stasjonene.

4.2 OPPSAMLING AV VINDBLÅST STØV

Til oppsamling av vindblåst støv ble det brukt en samler utviklet av Central Electricity Research Laboratory (CERL) i England. Denne støvsamleren er i realiteten en impaktor, idet partikler som føres med vinden vil fortsette inn i samleren, mens luftstrømmen bøyer av. Samleren er vist i figur 9 og består av fire vertikale sylindere med en åpning på 45x340 mm plassert i fire forskjellige retninger.

Resultater fra målingene av vindblåst støv våren 1990 er gitt i tabell 11.

Figur 9: CERL støvsamler for oppsamling av vindblåst støv fordelt på fire retninger.

Tabell 11: Oppsamlet vindblåst støv i mg pr. måned fordelt på fire vindsektorer våren 1990.

Måned	Grunnevikshøgda				Leirvåg			
	Nord	Øst	Sør	Vest	Nord	Øst	Sør	Vest
Mars	70	5	15	12	6	5	9	2
April	20	6	5	7	7	5	8	5
Mai	17	4	4	3	26	3	5	6

De fire vindsektorene, nord, øst, sør og vest angir vind fra denne sektoren. På Grunnevikshøgda betyr nord vind fra raffineriet, mens øst betyr vind fra raffineriet på stasjonen Leirvåg.

Tabellen viser at de høyeste støvkonsentrasjonene på Grunnevikshøgda forekom ved vind fra nord både i mars, april og mai.

Ved Leirvåg var støvmengdene omtrent like ved vind fra de fire sektorene i mars og april, mens det i mai kom mest støv med vind fra nordlig sektor.

5 REFERANSER

Aarnes, M.J. og Bøhler, T. (1990A) Nedbørkvalitet ved Mongstad vinteren 1989/90. Lillestrøm (NILU OR 54/90).

Aarnes, M.J. og Bøhler, T. (1990B) Nedbørkvalitet ved Mongstad våren 1990. Lillestrøm (NILU OR 81/90).

Johnsrud, M. og Bøhler, T. (1990) Meteorologi og luftkvalitet på Mongstad høsten 1989. Lillestrøm (NILU OR 26/90)

Johnsrud, M. og Bøhler, T. (1990) Nedbørkvalitet ved Mongstad høsten 1989. Lillestrøm (NILU OR 27/90).

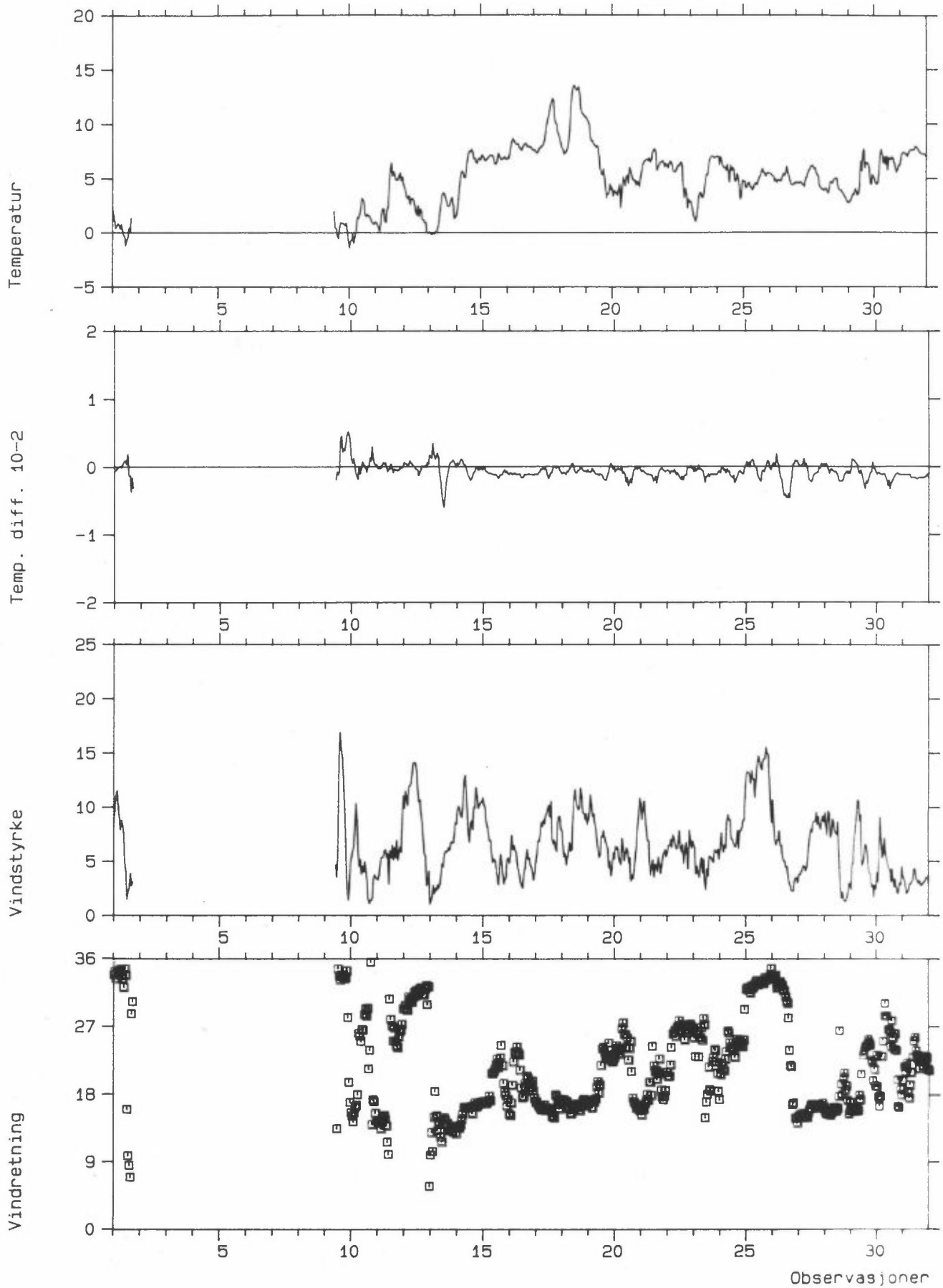
SFT (1982) Luftforurensning. Virkninger på helse og miljø. Oslo (Statens forurensningstilsyn. SFT-rapport, 38).

VEDLEGG 1

Grafisk presentasjon av meteorologiske data fra
Grunnevikshøgda.

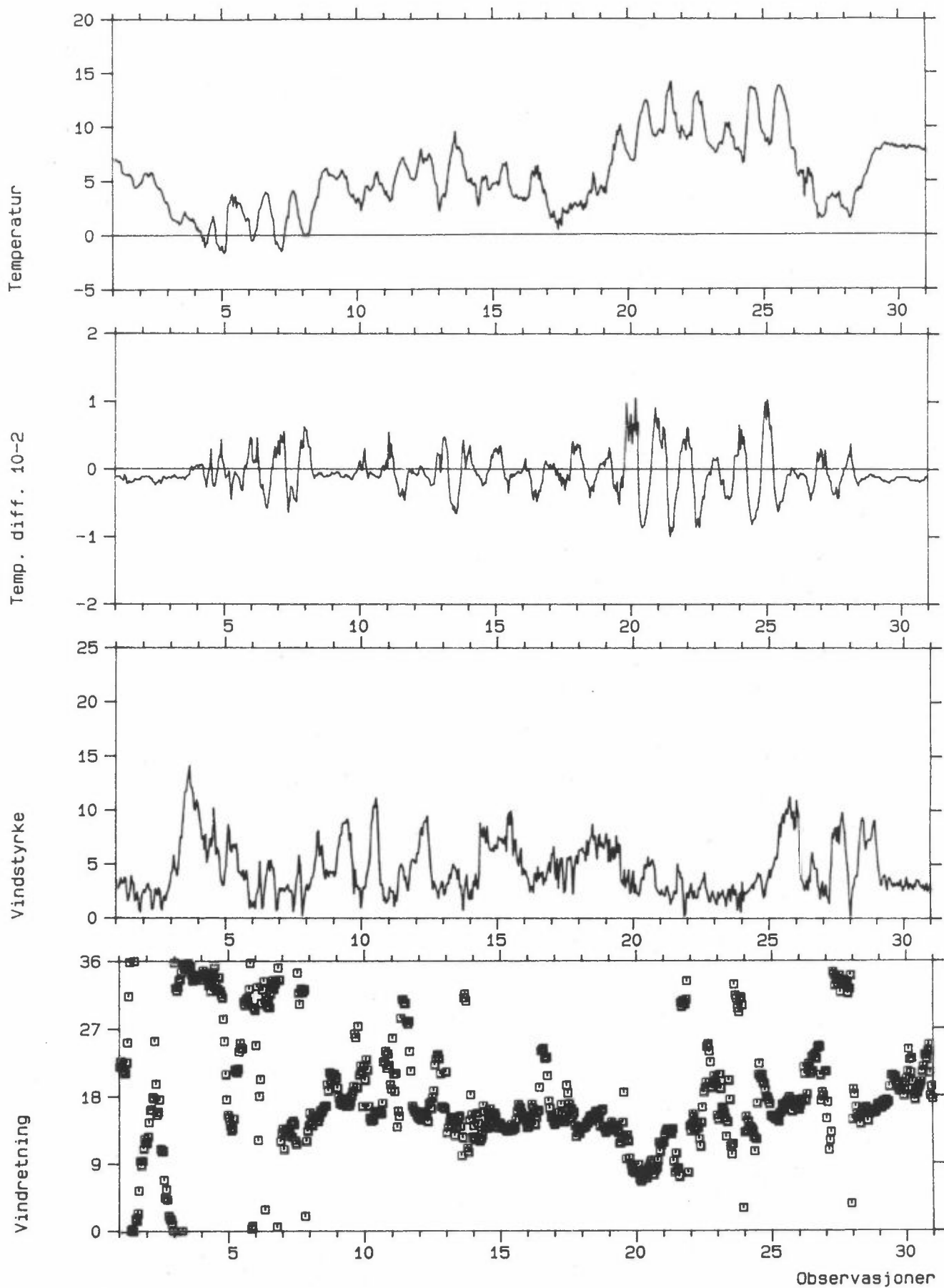
Stasjon: Grunnevikshøgda

Måned : Mars 1990

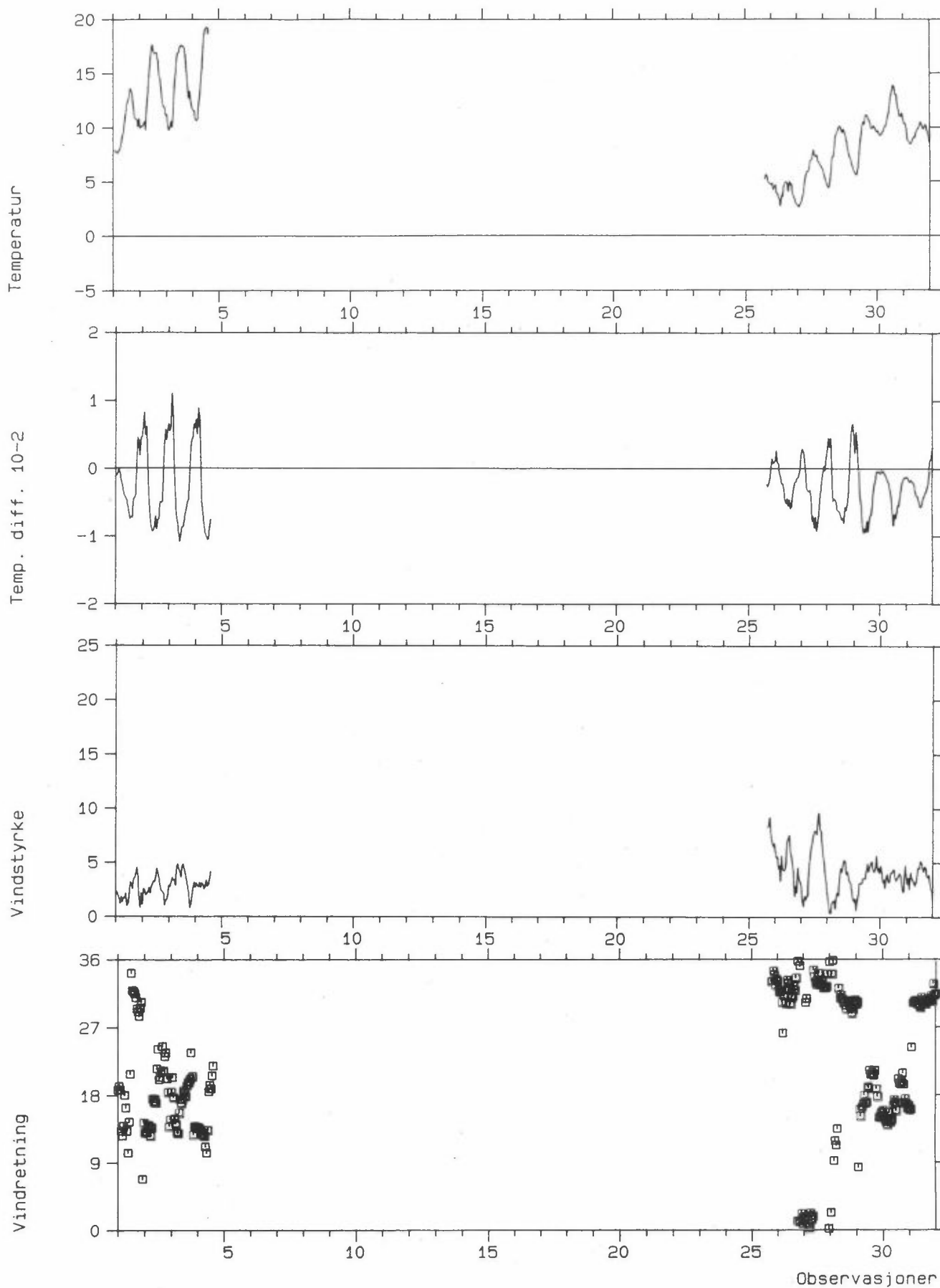
Stasjon: Grunnevikshøgda

Måned : April 1990

Stasjon: Grunnevikshøgda

Måned : Mai 1990

VEDLEGG 2

Månedsvi vindstatistikk fra Grunnevikshøgda.

Stasjon : GRUNNEVIKSHØGDA
 Periode : 01.03.90 - 31.03.90

FORDELING AV VINDRETNINGER OVER DØGNET (%)

*) Vind- retning	Klokkeslett									Vind- rose
	01	04	07	10	13	16	19	22		
30	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
60	.0	.0	.0	.0	.0	4.2	.0	.0	.0	.4
90	4.3	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.9
120	.0	4.3	4.3	8.7	.0	.0	4.3	.0	2.3	
150	34.8	34.8	30.4	21.7	16.7	20.8	4.3	21.7	22.2	
180	21.7	17.4	21.7	8.7	20.8	8.3	30.4	34.8	20.8	
210	13.0	13.0	.0	13.0	4.2	16.7	17.4	13.0	11.1	
240	4.3	8.7	4.3	13.0	29.2	29.2	21.7	8.7	15.6	
270	4.3	4.3	17.4	17.4	8.3	4.2	4.3	13.0	10.0	
300	4.3	4.3	8.7	.0	8.3	4.2	4.3	4.3	4.7	
330	13.0	13.0	8.7	17.4	8.3	12.5	8.7	4.3	11.3	
360	.0	.0	4.3	.0	4.2	.0	4.3	.0	.9	
Stille	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
Ant.obs (	23)	23)	23)	23)	24)	24)	23)	23)	559)	
Midlere vind m/s	6.8	7.2	7.5	6.6	6.3	6.5	5.7	5.9	6.6	

VINDSTYRKEKLASSER FORDELT PÅ VINDRETNING (%)

Klasse I: Vindstyrke .3 - 2.0 m/s
 Klasse II: Vindstyrke .2.1 - 4.0 m/s
 Klasse III: Vindstyrke 4.1 - 6.0 m/s
 Klasse IV: Vindstyrke > 6.0 m/s

*) Vind- retning	Klasser				Total	Nobs	Midlere vind m/s
	I	II	III	IV			
30	.0	.0	.0	.0	.0	(0)	.0
60	.2	.2	.0	.0	.4	(2)	2.5
90	.2	.7	.0	.0	.9	(5)	2.4
120	.2	.5	.5	1.1	2.3	(13)	5.3
150	.4	3.2	3.8	14.8	22.2	(124)	7.2
180	.5	4.1	5.2	10.9	20.8	(116)	6.5
210	.7	4.7	3.8	2.0	11.1	(62)	4.3
240	.2	4.3	5.2	5.9	15.6	(87)	5.3
270	.2	1.3	4.3	4.3	10.0	(56)	5.6
300	.2	.7	1.1	2.7	4.7	(26)	8.0
330	.0	.4	1.1	9.8	11.3	(63)	10.6
360	.2	.0	.2	.5	.9	(5)	5.8
Stille					.0	(0)	
Total	2.9	20.0	25.0	52.1	100.0	(559)	
Midlere vind m/s	1.5	3.2	5.1	8.9			6.6

*) Dette tallet angir sentrum av vindsektor

Stasjon : GRUNNEVIKSHØGDA
 Periode : 01.04.90 - 30.04.90

FORDELING AV VINDRETNINGER OVER DØGNET (%)

*) Vind- retning	Klokkeslett								Vind- rose
	01	04	07	10	13	16	19	22	
30	.0	.0	.0	.0	.0	3.3	3.3	3.3	1.7
60	.0	3.3	.0	.0	.0	3.3	.0	.0	1.1
90	3.3	.0	3.3	6.7	10.0	3.3	10.0	6.7	4.7
120	10.0	6.7	13.3	6.7	6.7	3.3	6.7	16.7	9.7
150	50.0	50.0	46.7	43.3	20.0	13.3	16.7	13.3	31.8
180	13.3	20.0	16.7	10.0	23.3	10.0	16.7	26.7	15.7
210	10.0	13.3	3.3	10.0	10.0	10.0	10.0	16.7	10.4
240	3.3	.0	3.3	3.3	10.0	20.0	6.7	.0	6.3
270	3.3	.0	.0	.0	3.3	3.3	3.3	.0	1.2
300	.0	.0	.0	6.7	3.3	16.7	10.0	3.3	4.7
330	3.3	6.7	10.0	3.3	6.7	13.3	16.7	10.0	9.0
360	3.3	.0	3.3	10.0	6.7	.0	.0	3.3	3.6
Stille	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
Ant.obs (	30)	(30)	(30)	(30)	(30)	(30)	(30)	(30)	(720)
Midlere vind m/s	4.0	4.0	4.5	5.4	5.4	5.1	4.5	3.8	4.6

VINDSTYRKEKLASSER FORDELT PÅ VINDRETNING (%)

Klasse I: Vindstyrke .3 - 2.0 m/s
 Klasse II: Vindstyrke 2.1 - 4.0 m/s
 Klasse III: Vindstyrke 4.1 - 6.0 m/s
 Klasse IV: Vindstyrke > 6.0 m/s

*) Vind- retning	Klasser				Total	Nobs	Midlere vind m/s
	I	II	III	IV			
30	1.0	.7	.0	.0	1.7	(12)	1.8
60	.4	.7	.0	.0	1.1	(8)	2.2
90	.8	2.1	1.8	.0	4.7	(34)	3.5
120	1.5	6.3	1.0	1.0	9.7	(70)	3.1
150	1.5	8.3	8.6	13.3	31.8	(229)	5.4
180	.8	8.2	1.4	5.3	15.7	(113)	5.0
210	1.2	7.4	1.2	.6	10.4	(75)	3.3
240	.4	3.9	1.5	.4	6.3	(45)	3.6
270	.0	.6	.7	.0	1.2	(9)	4.1
300	.8	2.4	1.5	.0	4.7	(34)	3.3
330	.6	.7	3.1	4.7	9.0	(65)	6.7
360	.4	1.2	.6	1.4	3.6	(26)	5.6
Stille					.0	(0)	
Total	9.6	42.4	21.4	26.7	100.0	(720)	
Midlere vind m/s	1.4	3.0	4.9	8.1			4.6

*) Dette tallet angir sentrum av vindsektor

Stasjon : GRUNNEVIKSHØGDA
 Periode : 01.05.90 - 31.05.90

FORDELING AV VINDRETNINGER OVER DØGNET (%)

*) Vind- retning	Klokkeslett									Vind- rose
	01	04	07	10	13	16	19	22		
30	10.0	.0	10.0	.0	.0	.0	.0	10.0		2.5
60	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0		.4
90	.0	10.0	.0	10.0	.0	.0	.0	.0		1.7
120	10.0	20.0	30.0	10.0	.0	.0	.0	.0		8.0
150	30.0	40.0	20.0	.0	.0	.0	.0	30.0		16.0
180	20.0	.0	20.0	40.0	30.0	11.1	20.0	10.0		16.0
210	.0	.0	.0	.0	10.0	33.3	.0	.0		10.1
240	.0	.0	.0	.0	10.0	.0	20.0	.0		2.5
270	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0		.4
300	10.0	20.0	10.0	20.0	30.0	22.2	30.0	20.0		21.4
330	10.0	.0	10.0	20.0	20.0	33.3	20.0	30.0		15.5
360	10.0	10.0	.0	.0	.0	.0	10.0	.0		5.5
Stille	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0		.0
Ant.obs (	10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(9)	(10)	(10)	(238)	
Midlere vind m/s	2.7	2.7	2.9	3.9	4.6	4.9	4.3	3.4	3.7	

VINDSTYRKEKLASSER FORDELT PÅ VINDRETNING (%)

Klasse I: Vindstyrke .3 - 2.0 m/s
 Klasse II: Vindstyrke 2.1 - 4.0 m/s
 Klasse III: Vindstyrke 4.1 - 6.0 m/s
 Klasse IV: Vindstyrke > 6.0 m/s

*) Vind- retning	Klasser				Total	Nobs	Midlere vind m/s
	I	II	III	IV			
30	.4	1.3	.8	.0	2.5	(6)	3.3
60	.4	.0	.0	.0	.4	(1)	.8
90	.8	.8	.0	.0	1.7	(4)	1.7
120	3.4	4.6	.0	.0	8.0	(19)	2.2
150	2.9	8.8	4.2	.0	16.0	(38)	3.2
180	.8	9.7	5.5	.0	16.0	(38)	3.4
210	1.3	4.6	4.2	.0	10.1	(24)	3.6
240	.0	2.5	.0	.0	2.5	(6)	2.6
270	.0	.4	.0	.0	.4	(1)	3.4
300	2.5	9.2	8.4	1.3	21.4	(51)	3.9
330	1.3	2.5	4.6	7.1	15.5	(37)	5.6
360	1.7	2.5	.4	.8	5.5	(13)	3.1
Stille					.0	(0)	
Total	15.5	47.1	28.2	9.2	100.0	(238)	
Midlere vind m/s	1.4	3.0	4.7	7.6			3.7

*) Dette tallet angir sentrum av vindsektor

VEDLEGG 3

Vindstatistikk fra Grunnevikshøgda.

Stasjon : GRUNNEVIKSHØGDA
 Periode : 01.03.90 - 31.05.90

FORDELING AV VINDRETNINGER OVER DØGNET (%)

*) Vind- retning	Klokkeslett									Vind- rose
	01	04	07	10	13	16	19	22		
30	1.6	.0	1.6	.0	.0	1.6	1.6	3.2	1.2	
60	.0	1.6	.0	.0	.0	3.2	.0	.0	.7	
90	3.2	1.6	1.6	4.8	4.7	1.6	4.8	3.2	2.8	
120	6.3	7.9	12.7	7.9	3.1	1.6	4.8	7.9	6.7	
150	41.3	42.9	36.5	28.6	15.6	14.3	9.5	19.0	25.8	
180	17.5	15.9	19.0	14.3	23.4	9.5	22.2	27.0	17.6	
210	9.5	11.1	1.6	9.5	7.8	15.9	11.1	12.7	10.6	
240	3.2	3.2	3.2	6.3	17.2	20.6	14.3	3.2	9.1	
270	3.2	1.6	6.3	6.3	4.7	3.2	3.2	4.8	4.4	
300	3.2	4.8	4.8	6.3	9.4	12.7	11.1	6.3	7.3	
330	7.9	7.9	9.5	11.1	9.4	15.9	14.3	11.1	10.9	
360	3.2	1.6	3.2	4.8	4.7	.0	3.2	1.6	2.9	
Stille	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
Ant.obs (	63)	63)	63)	63)	64)	63)	63)	63)	(1517)	
Midlere vind m/s	4.8	4.9	5.3	5.6	5.6	5.6	4.9	4.5	5.2	

VINDSTYRKEKLASSER FORDELT PÅ VINDRETNING (%)

Klasse I: Vindstyrke .3 - 2.0 m/s
 Klasse II: Vindstyrke 2.1 - 4.0 m/s
 Klasse III: Vindstyrke 4.1 - 6.0 m/s
 Klasse IV: Vindstyrke > 6.0 m/s

*) Vind- retning	Klasser				Total	Nobs	Midlere vind m/s
	I	II	III	IV			
30	.5	.5	.1	.0	1.2	(18)	2.3
60	.3	.4	.0	.0	.7	(11)	2.2
90	.6	1.4	.9	.0	2.8	(43)	3.2
120	1.3	3.9	.7	.9	6.7	(102)	3.2
150	1.3	6.5	6.1	11.8	25.8	(391)	5.8
180	.7	6.9	3.4	6.5	17.6	(267)	5.4
210	1.1	5.9	2.6	1.0	10.6	(161)	3.7
240	.3	3.8	2.6	2.4	9.1	(138)	4.7
270	.1	.8	1.9	1.6	4.4	(66)	5.4
300	.9	2.8	2.4	1.2	7.3	(111)	4.7
330	.5	.9	2.6	7.0	10.9	(165)	7.9
360	.5	1.0	.4	1.0	2.9	(44)	4.9
Stille					.0	(0)	
Total	8.0	34.9	23.8	33.3	100.0	(1517)	
Midlere vind m/s	1.4	3.0	4.9	8.5			5.2

*) Dette tallet angir sentrum av vindsektor

VEDLEGG 4

Stabilitetsklasser fordelt over døgnet og frekvensfordeling
som funksjon av vindretning, vindstyrke og stabilitet
fra Grunnevikshøgda.

Stasjon : GRUNNEVIKSHØGDA
 Parameter: Temperatur differanse (DT)
 Enhet : Grader C
 Periode : 01.03.90 - 31.05.90

STABILITETSKLASSER (%) FORDELT OVER DØGNET

Klasse I: Ustabil DT < -.5 Grader C
 Klasse II: Nøytral -.5 < DT < .0 Grader C
 Klasse III: Lett stabil .0 < DT < .5 Grader C
 Klasse IV: Stabil .5 < DT Grader C

Time	Klasser			
	I	II	III	IV
01	.0	42.9	49.2	7.9
02	.0	42.9	42.9	14.3
03	.0	44.4	42.9	12.7
04	.0	46.0	47.6	6.3
05	.0	44.4	47.6	7.9
06	.0	54.0	41.3	4.8
07	3.2	76.2	20.6	.0
08	7.9	77.8	14.3	.0
09	12.7	82.5	4.8	.0
10	19.0	77.8	3.2	.0
11	21.9	73.4	4.7	.0
12	23.4	71.9	4.7	.0
13	25.0	68.8	6.3	.0
14	25.0	75.0	.0	.0
15	23.4	75.0	1.6	.0
16	14.3	82.5	3.2	.0
17	7.8	87.5	4.7	.0
18	1.6	90.6	7.8	.0
19	1.6	77.8	20.6	.0
20	.0	61.9	36.5	1.6
21	.0	52.4	42.9	4.8
22	.0	46.0	47.6	6.3
23	.0	49.2	44.4	6.3
24	.0	46.0	41.3	12.7
Total	7.8	64.5	24.1	3.6

Antall obs : 1519

Manglende obs: 689

Delta T : GRUNNVIKSHØGDA
 Vind : GRUNNVIKSHØGDA
 Periode : 01.03.90 - 31.05.90
 Enhet : Prosent

FREKVENSFORDELING SOM FUNKSJON AV VINDRETNING, VINDSTYRKE OG STABILITET

Klasse I: Ustabil DT < -.5 Grader C
 Klasse II: Nøytral -.5 < DT < .0 Grader C
 Klasse III: Løtt stabil .0 < DT < .5 Grader C
 Klasse IV: Stabil .5 < DT Grader C

Vindstille: U mindre eller lik .2 m/s

Vind- retning	.0- 2.0 m/s				2.0- 4.0 m/s				4.0- 6.0 m/s				over 6.0 m/s				Rose
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
30	.0	.3	.3	.0	.0	.5	.0	.0	.0	.1	.0	.0	.0	.0	.0	.0	1.2
60	.0	.2	.1	.0	.1	.1	.0	.2	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.7
90	.1	.2	.3	.0	.3	.6	.3	.3	.5	.2	.1	.1	.0	.0	.0	.0	2.8
120	.0	.6	.7	.0	.5	1.4	1.1	.9	.0	.5	.2	.0	.0	.4	.5	.0	6.7
150	.0	.4	.8	.1	.3	2.0	3.2	1.0	.5	3.4	2.0	.3	.1	7.8	3.9	.0	25.8
180	.0	.3	.3	.1	1.1	4.3	1.3	.3	.5	2.8	.1	.0	.1	6.1	.3	.0	17.6
210	.1	.5	.5	.0	.7	4.7	.4	.1	.8	1.8	.1	.0	.0	1.0	.0	.0	10.6
240	.0	.1	.2	.0	.1	3.6	.2	.0	.1	2.6	.0	.0	.0	2.4	.0	.0	9.1
270	.0	.0	.0	.1	.0	.7	.1	.0	.0	1.6	.3	.0	.0	1.5	.1	.0	4.4
300	.0	.1	.6	.1	.2	2.2	.5	.0	.7	1.6	.1	.0	.1	.5	.7	.0	7.3
330	.1	.1	.3	.0	.2	.4	.3	.0	.3	1.5	.8	.0	.5	3.6	2.9	.0	10.9
360	.0	.2	.3	.0	.0	.7	.3	.0	.0	.3	.1	.0	.0	.9	.1	.0	2.9
Stille	.0	.0	.0	.0													.0
Total	.3	2.9	4.5	.4	3.4	21.2	7.5	2.8	3.4	16.3	3.8	.4	.8	24.1	8.4	.0	100.0
Forekomst	8.0 %				34.9 %				23.8 %				33.3 %				100.0 %
Vindstyrke	1.4 m/s				3.0 m/s				4.9 m/s				8.5 m/s				5.2 m/s

Fordeling på stabilitetsklasser

	Klasse I	Klasse II	Klasse III	Klasse IV	
Forekomst	7.8 %	64.5 %	24.1 %	3.6 %	100.0 %

Antall obs. : 1517
 Manglende obs.: 691

VEDLEGG 5

Statistikk av temperaturdata fra Grunnevikshøgda.

Stasjon : GRUNNEVIKSHØGDA
 Periode : 01.03.90 - 31.05.90
 Parameter: TEMPERATUR
 Enhet : GRADER C

MIDDEL-, MAKSIMUM- OG MINIMUMVERDIER

Måned	Nobs	Tmidl	Maks		Min		Midlere	
			T	Dag Kl	T	Dag Kl	Tmaks	Tmin
Mar 1990	24	5.2	13.5	18 13	-1.4	10 01	6.8	3.0
Apr 1990	30	5.4	14.1	21 14	-1.6	5 03	7.4	3.3
Mai 1990	11	9.6	19.3	4 13	2.6	27 01	12.0	6.9

FOREKOMST INNEN GITTE GRENSER

Måned	T < -5.0		T < .0		T < 5.0		T < 10.0		T < 20.0	
	Døgn	Timer	Døgn	Timer	Døgn	Timer	Døgn	Timer	Døgn	Timer
Mar 1990	0	0	4	19	19	256	24	534	24	560
Apr 1990	0	0	4	29	22	349	30	657	30	720
Mai 1990	0	0	0	0	4	39	10	131	11	239

Stasjon : GRUNNEVIKSHØGDA
 Periode : 01.03.90 - 31.05.90
 Parameter: TEMPERATUR
 Enhet : GRADER C

MIDLERE MÅNEDSVIS DØGNFORDELING

Måned: Mar 1990

	Klokkeslett								
	01	04	07	10	13	16	19	22	
Middelverdi	4.7	4.6	5.0	5.3	5.7	5.9	5.4	5.2	
Stand.avvik	2.8	2.7	2.5	2.7	3.0	3.0	2.6	2.5	
Nobs	(23)	(23)	(23)	(23)	(24)	(24)	(23)	(23)	(560)

Måned: Apr 1990

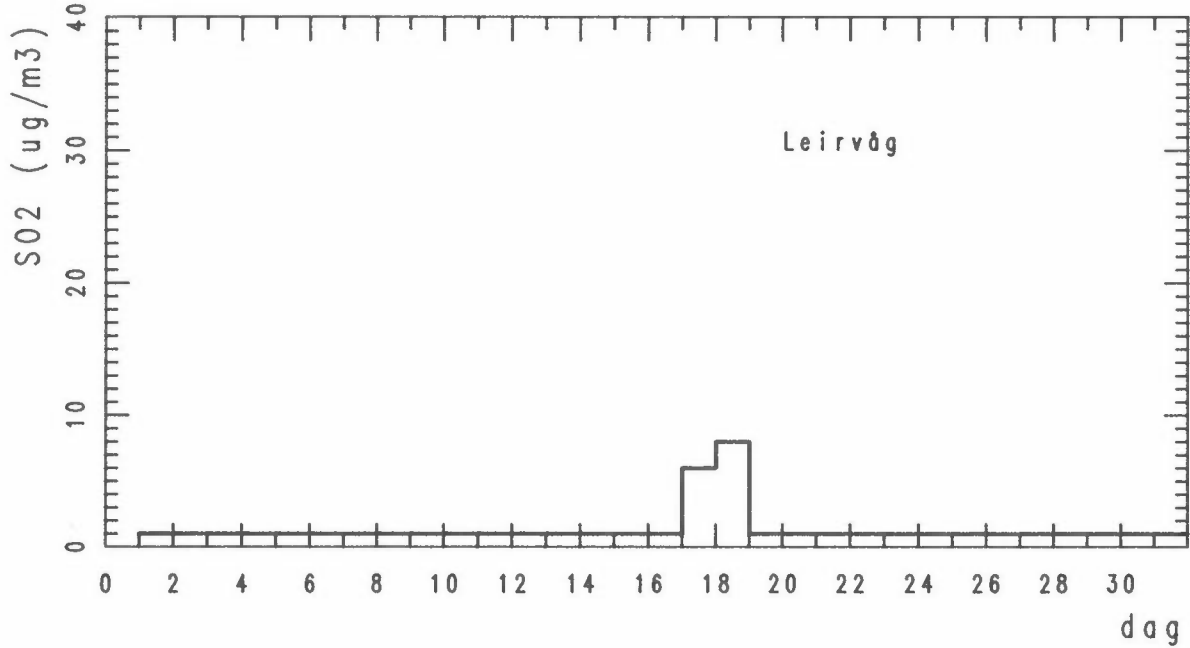
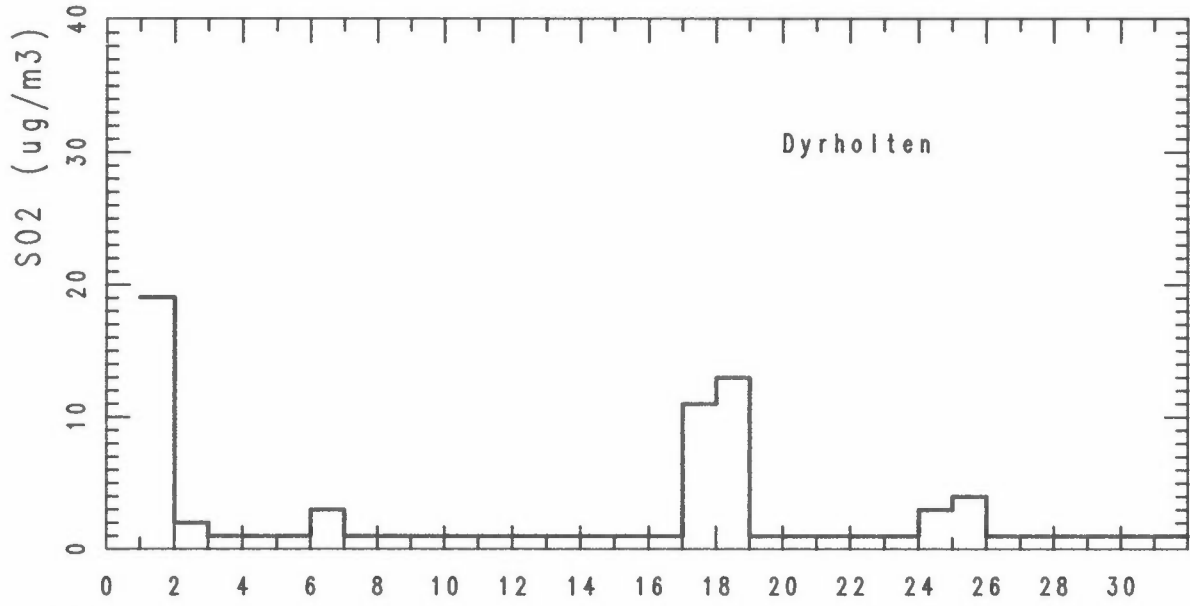
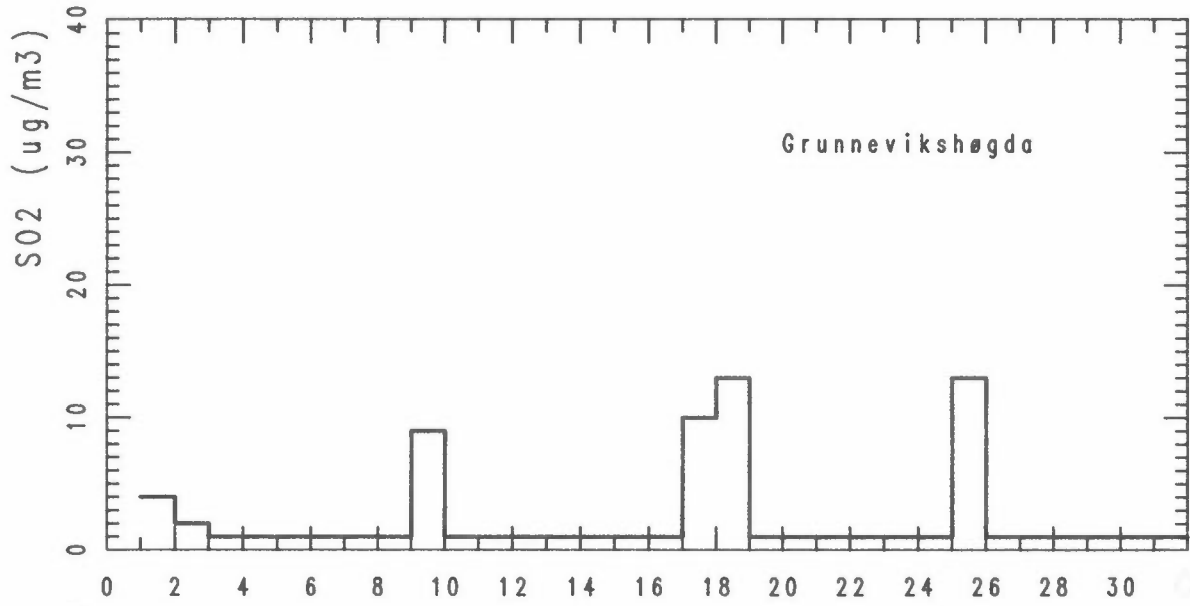
	Klokkeslett								
	01	04	07	10	13	16	19	22	
Middelverdi	4.6	4.3	4.8	5.9	6.4	6.6	6.0	5.1	
Stand.avvik	3.0	3.1	3.0	3.6	3.8	3.3	3.1	2.8	
Nobs	(30)	(30)	(30)	(30)	(30)	(30)	(30)	(30)	(720)

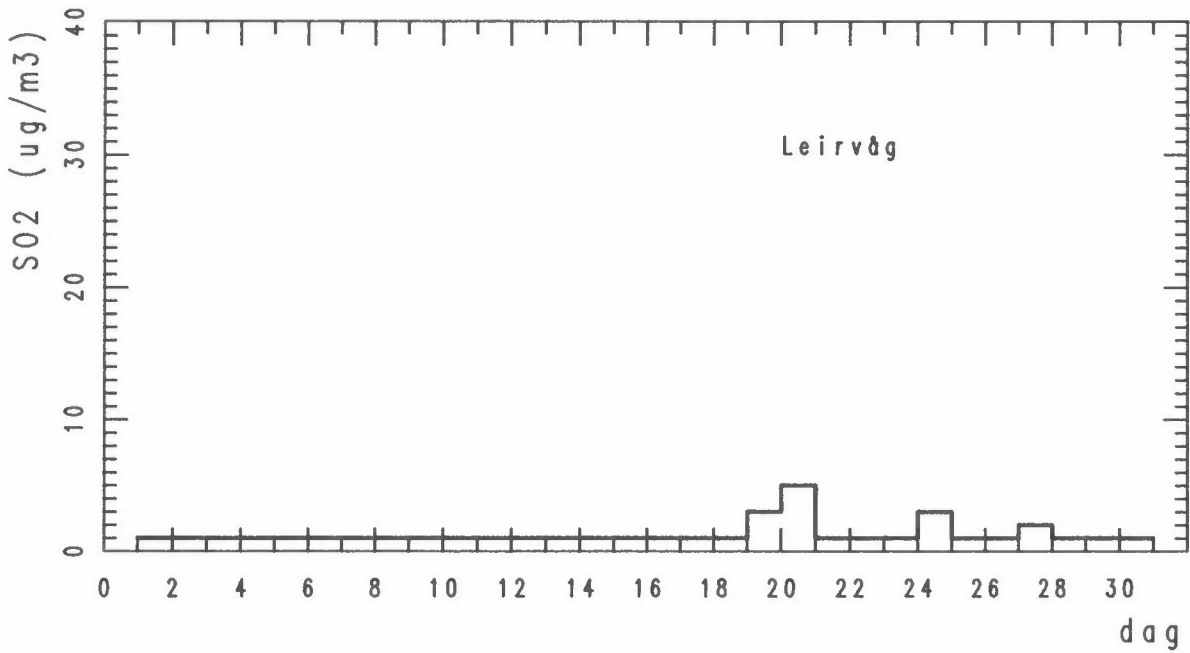
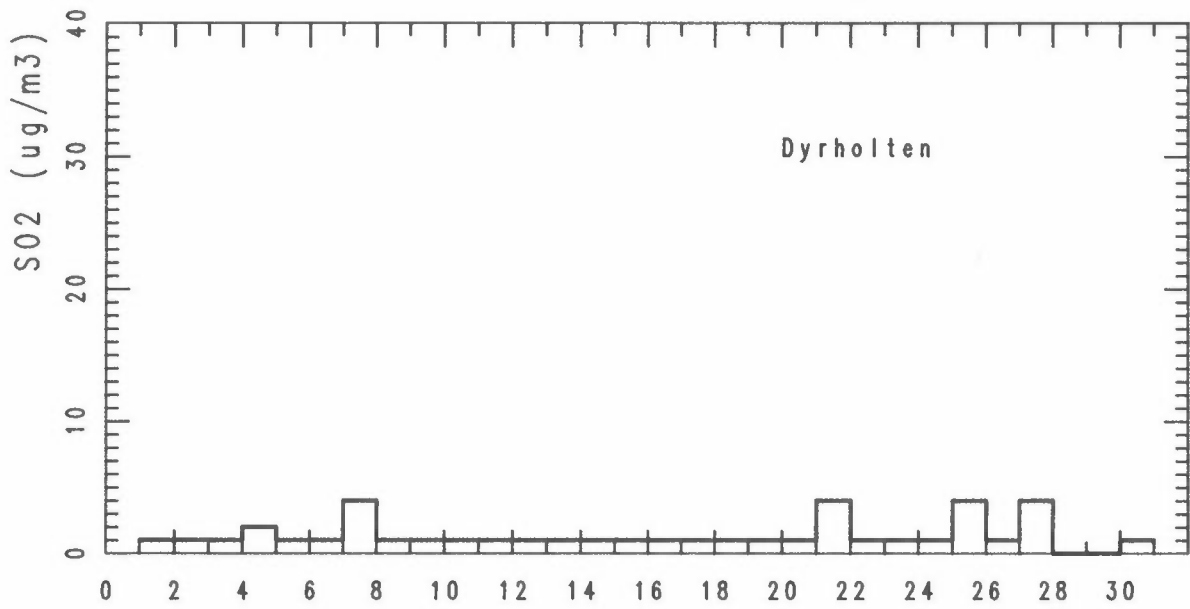
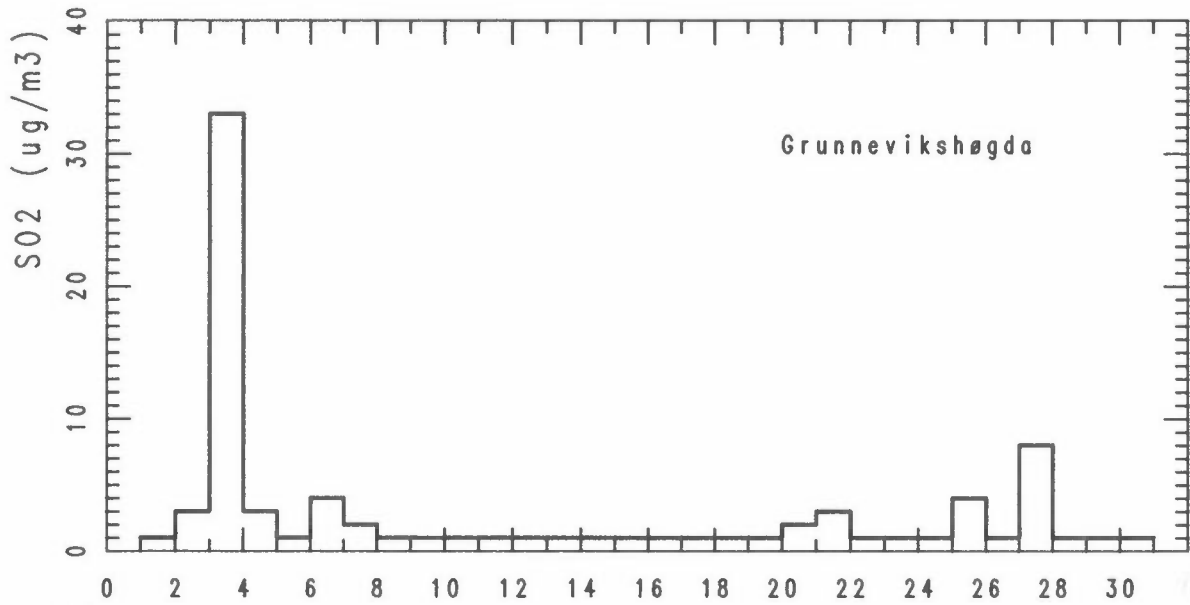
Måned: Mai 1990

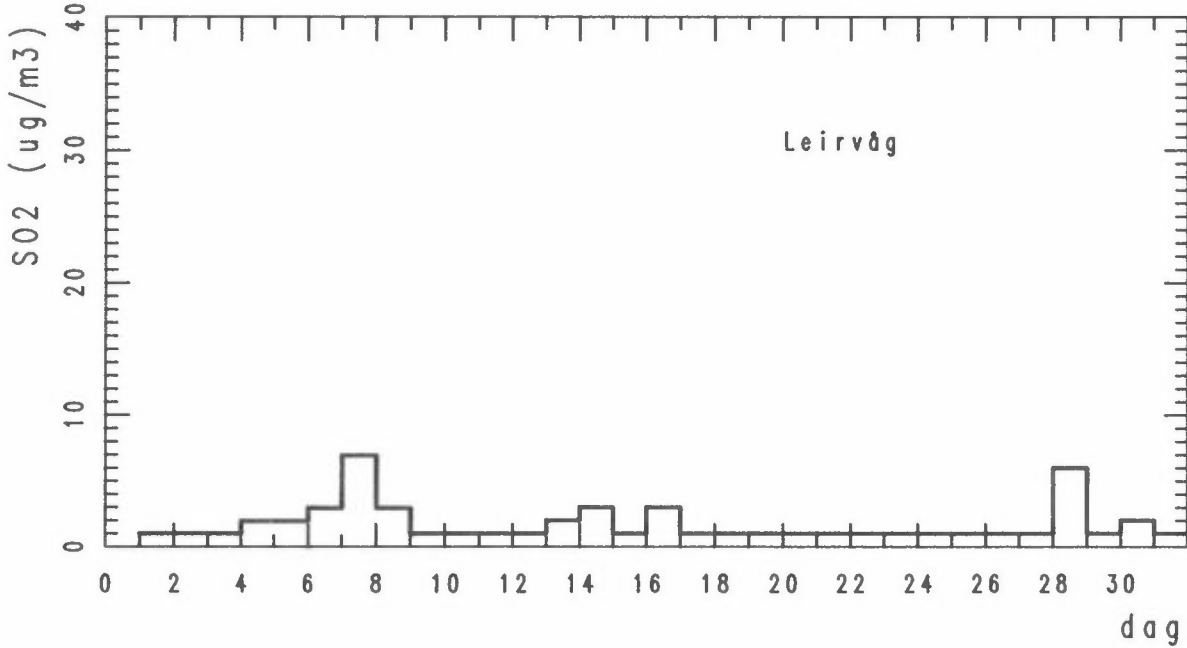
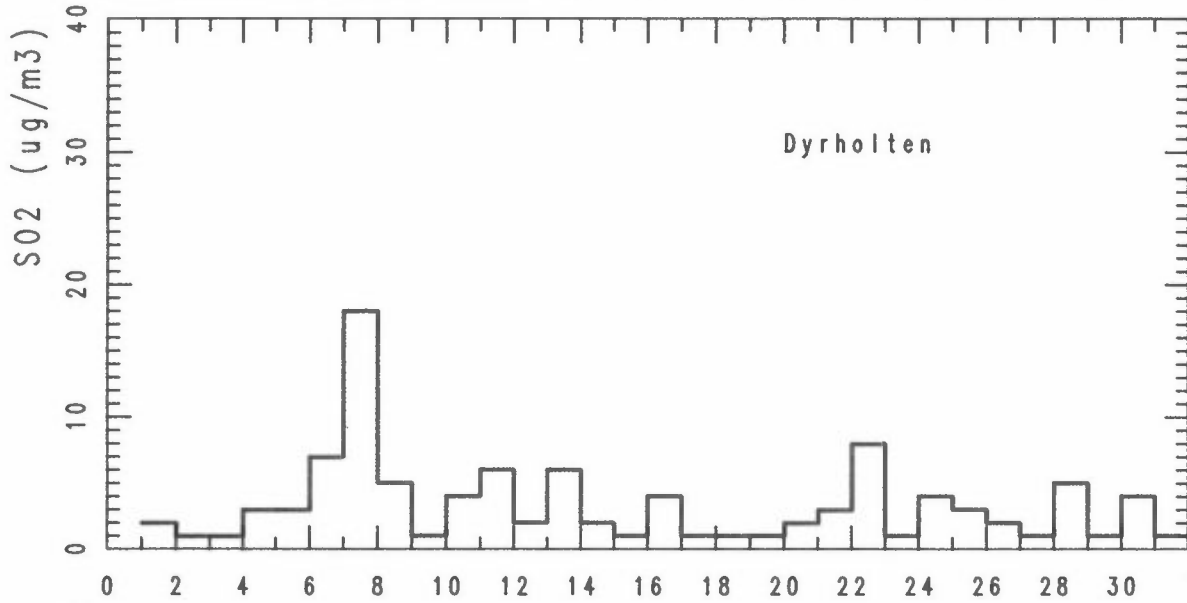
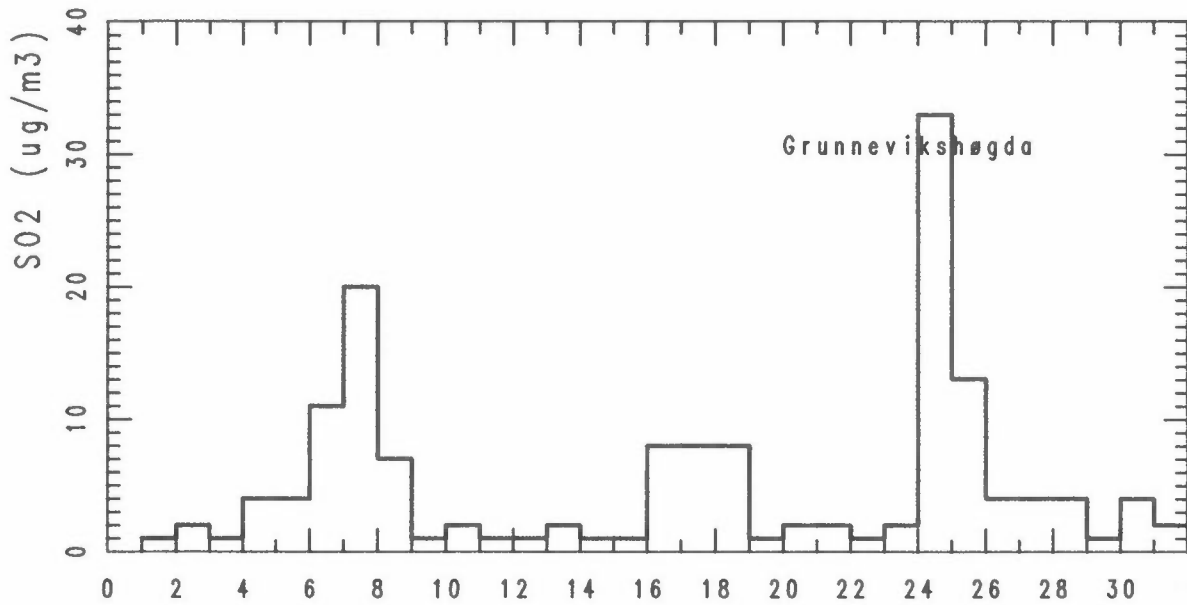
	Klokkeslett								
	01	04	07	10	13	16	19	22	
Middelverdi	7.9	7.5	8.8	10.9	12.3	11.6	9.9	8.8	
Stand.avvik	3.0	2.7	2.9	4.3	4.4	3.9	3.5	3.2	
Nobs	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(9)	(10)	(10)	(239)

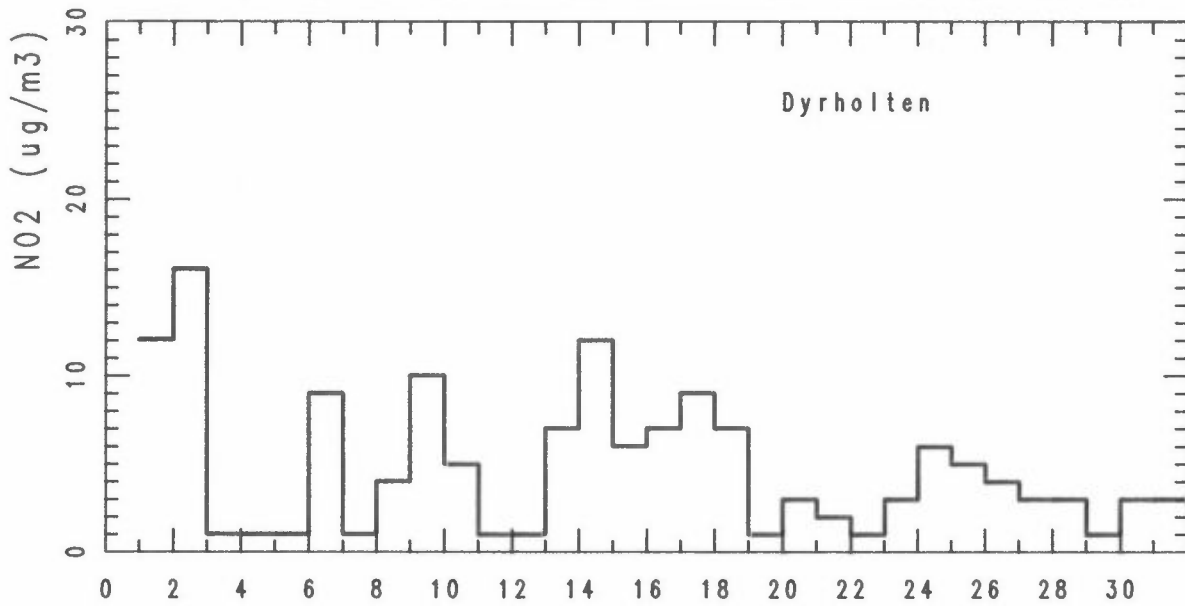
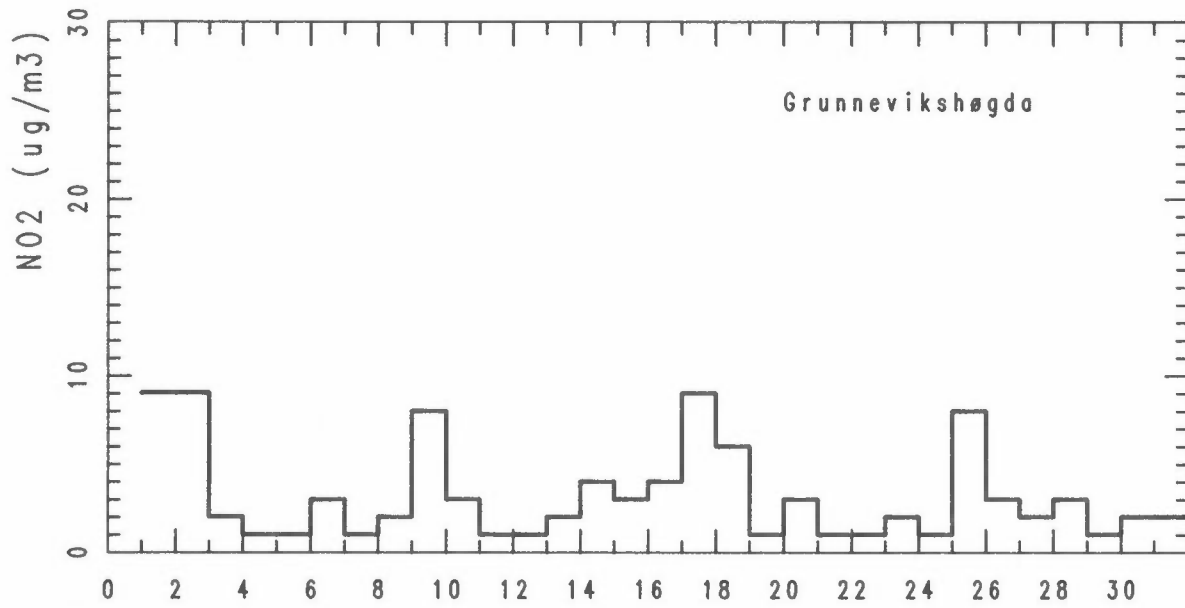
VEDLEGG 6

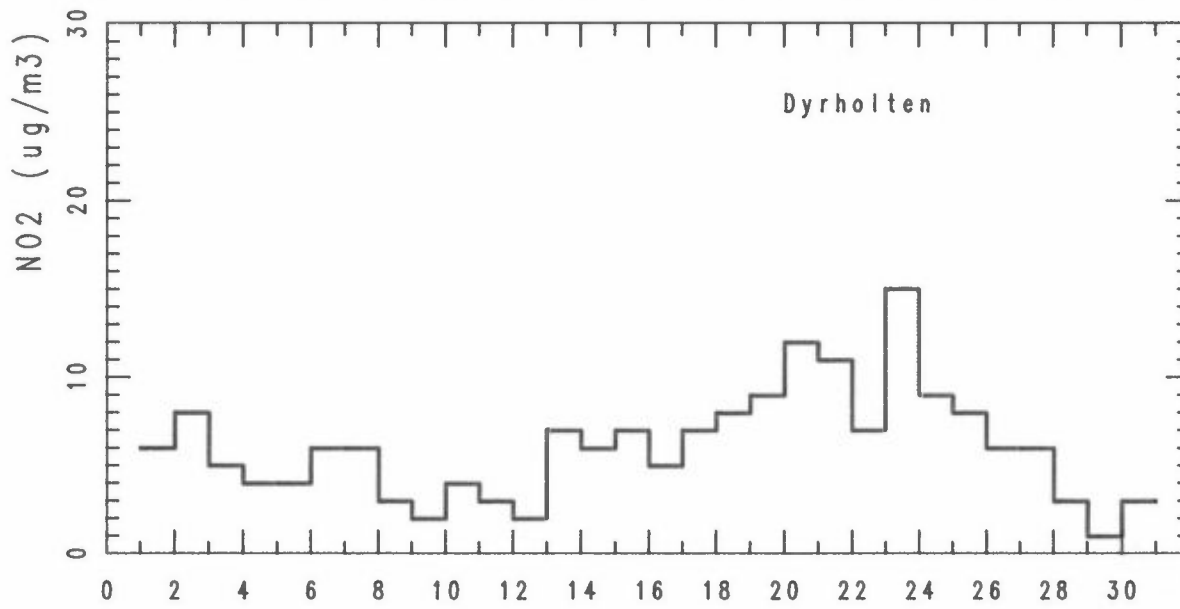
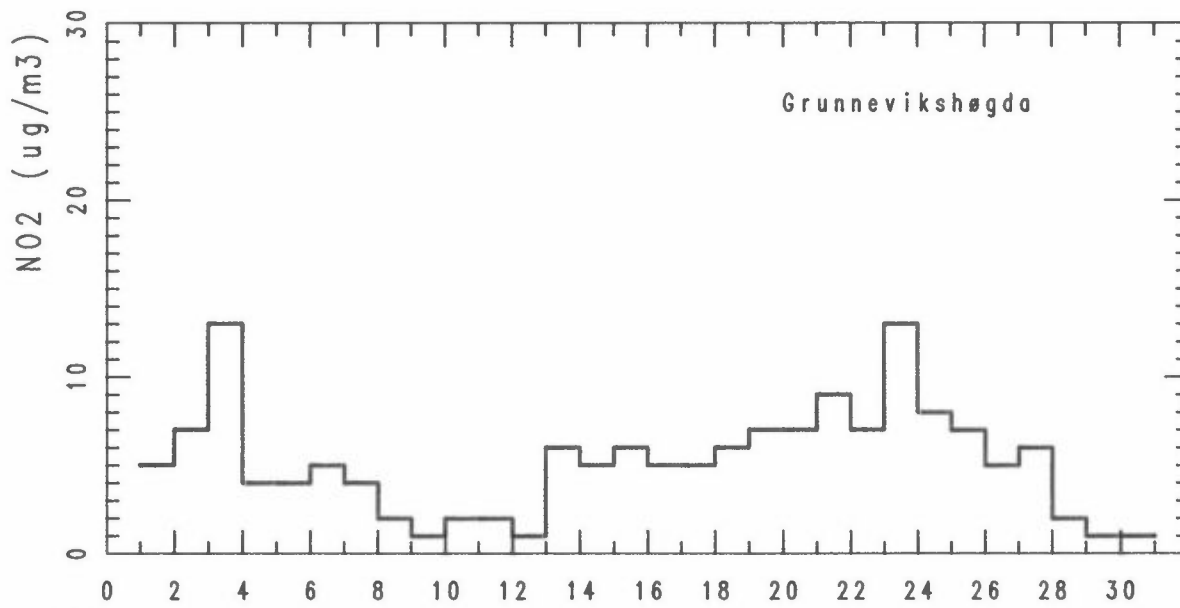
Grafisk fremstilling av målte døgnmiddelverdier
av SO₂, NO₂ og sot fra Grunnevikshøgda,
Dyrholten og Leirvåg.

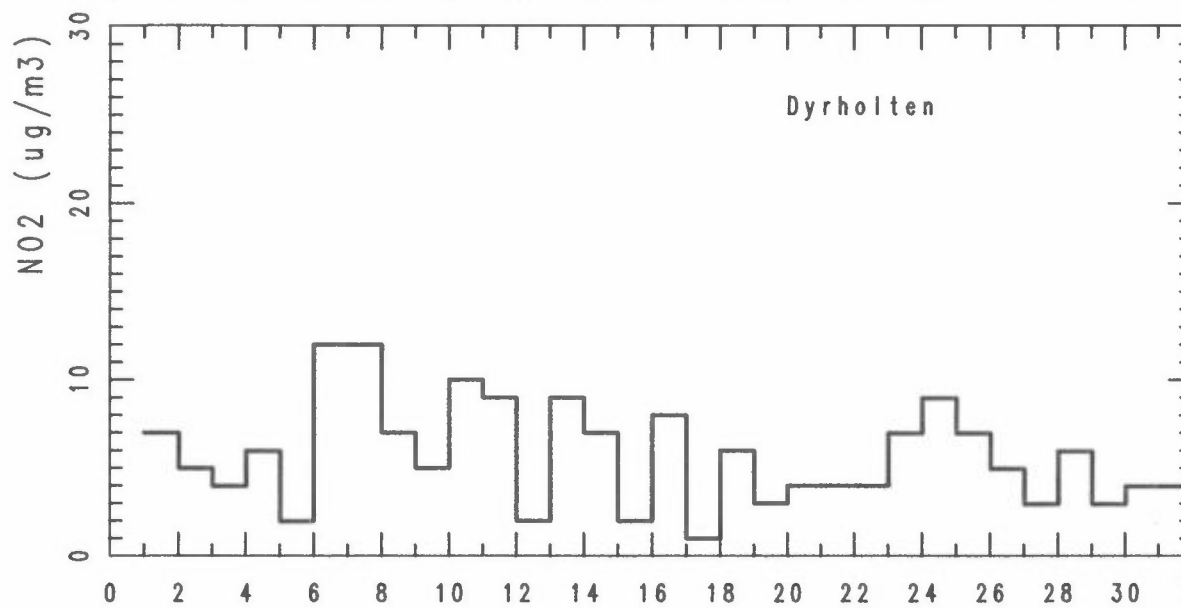
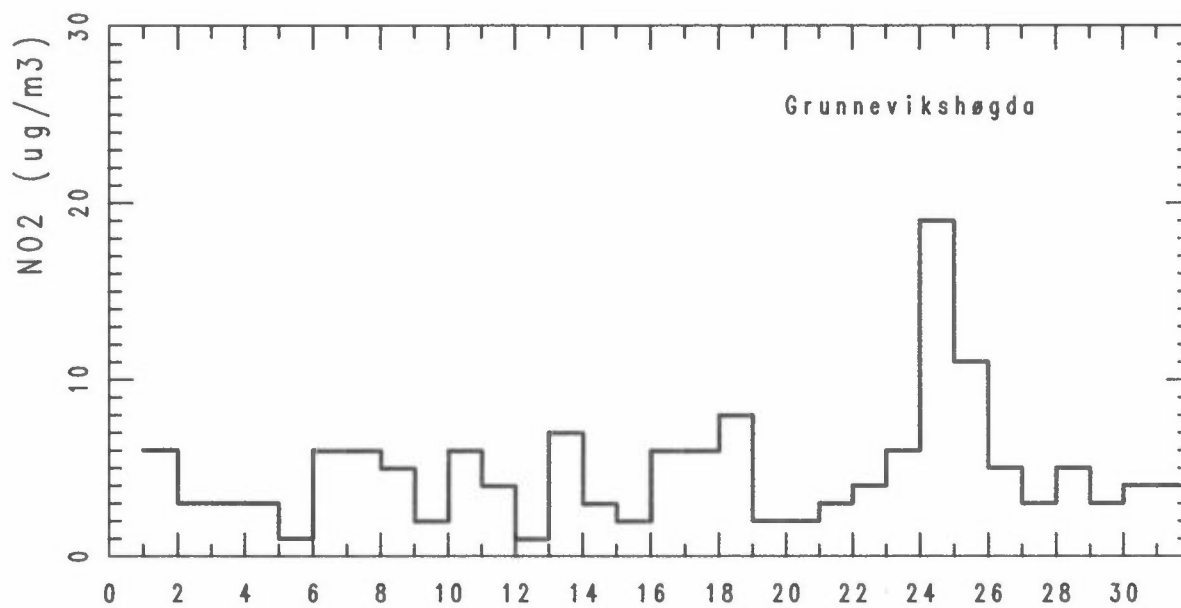
SO₂, mars 1990

SO₂, april 1990

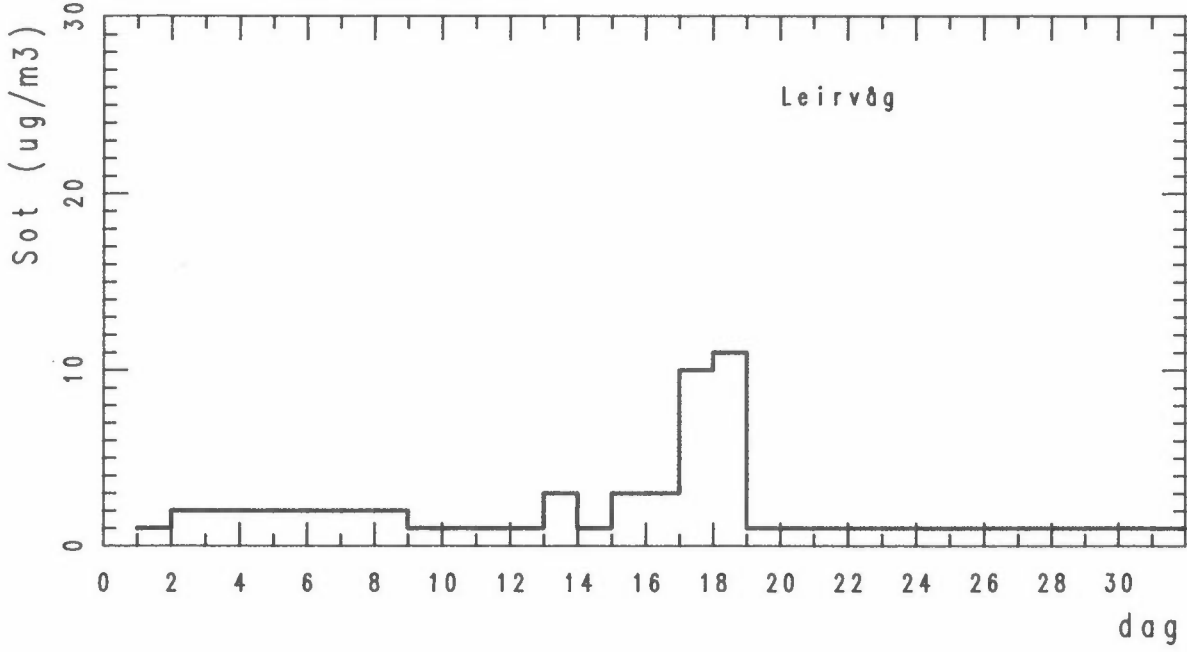
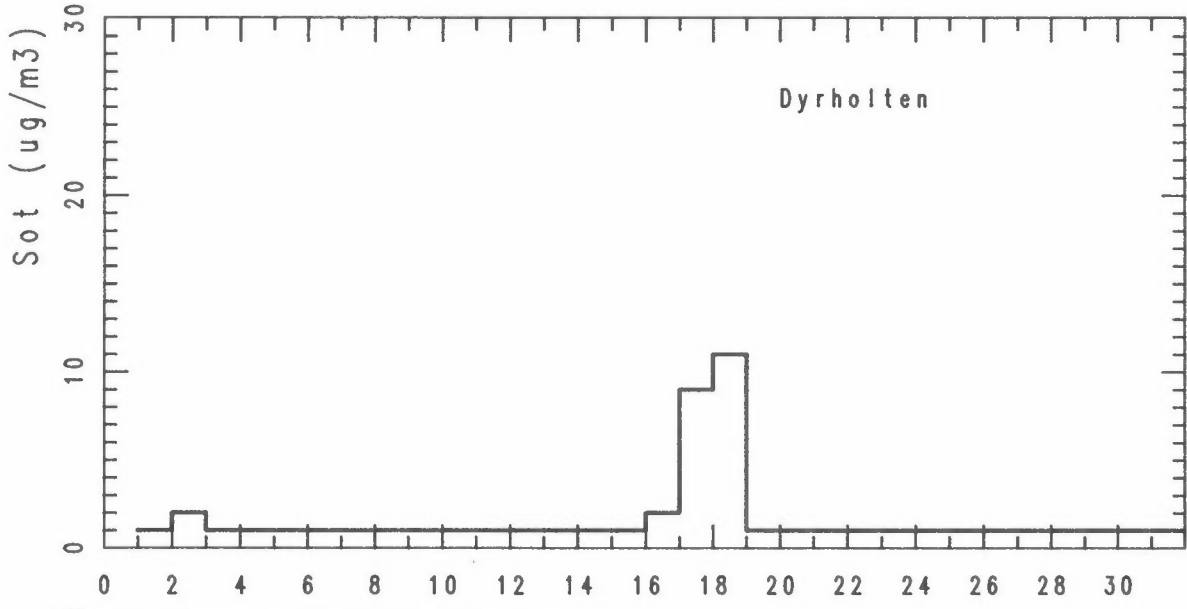
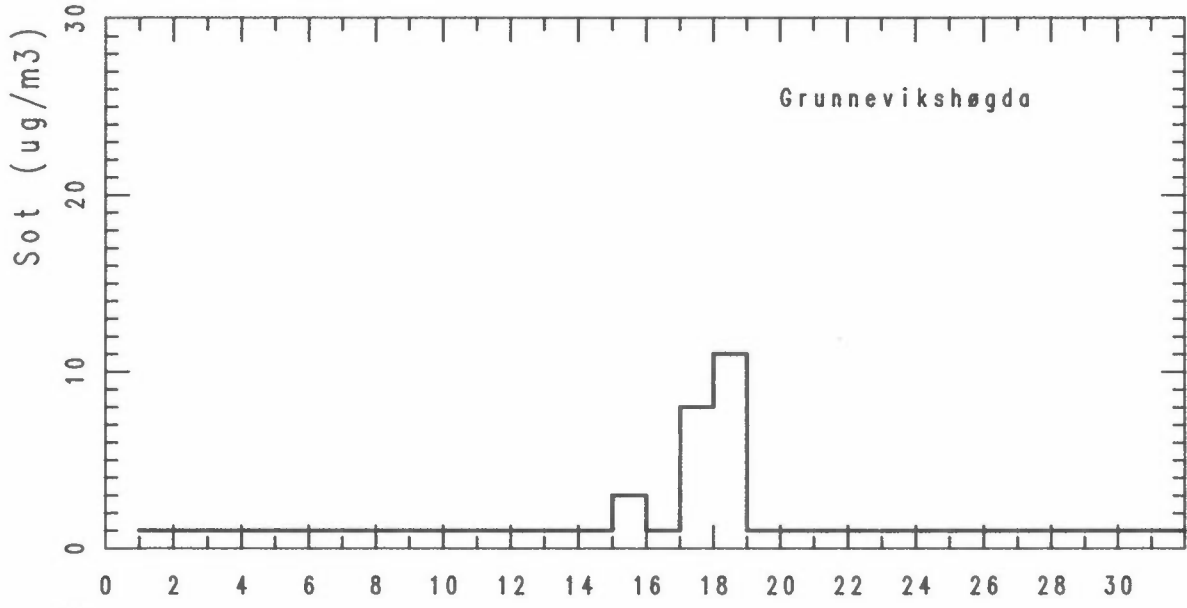
SO₂, mai 1990

NO₂, mars 1990

NO₂, april 1990

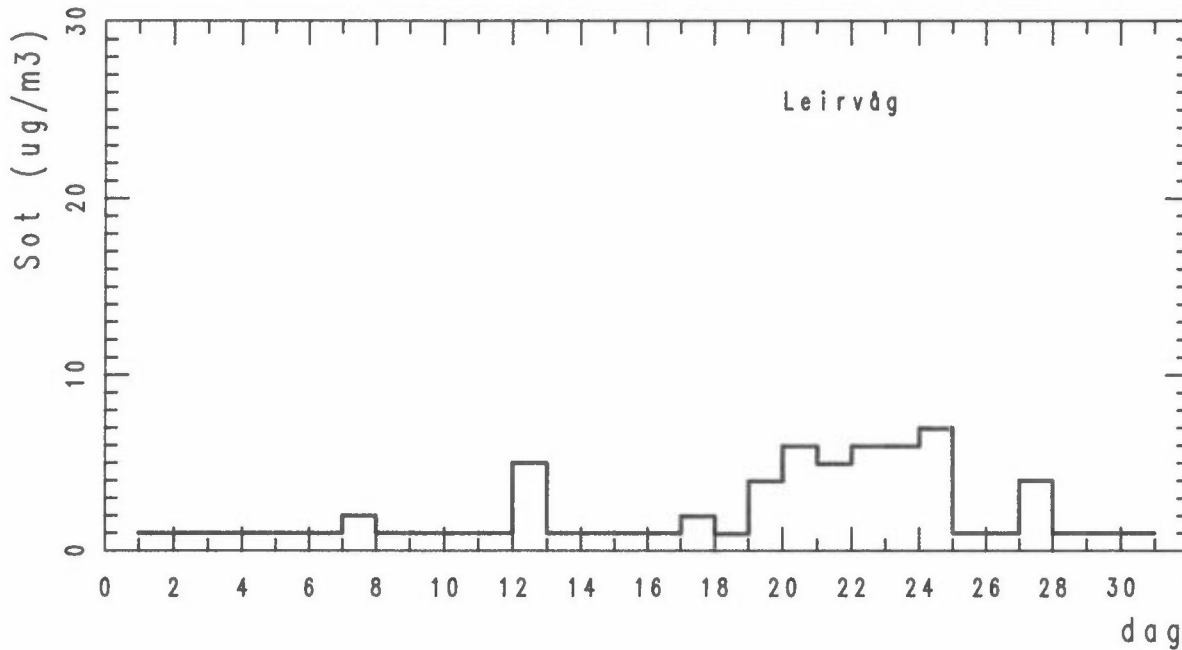
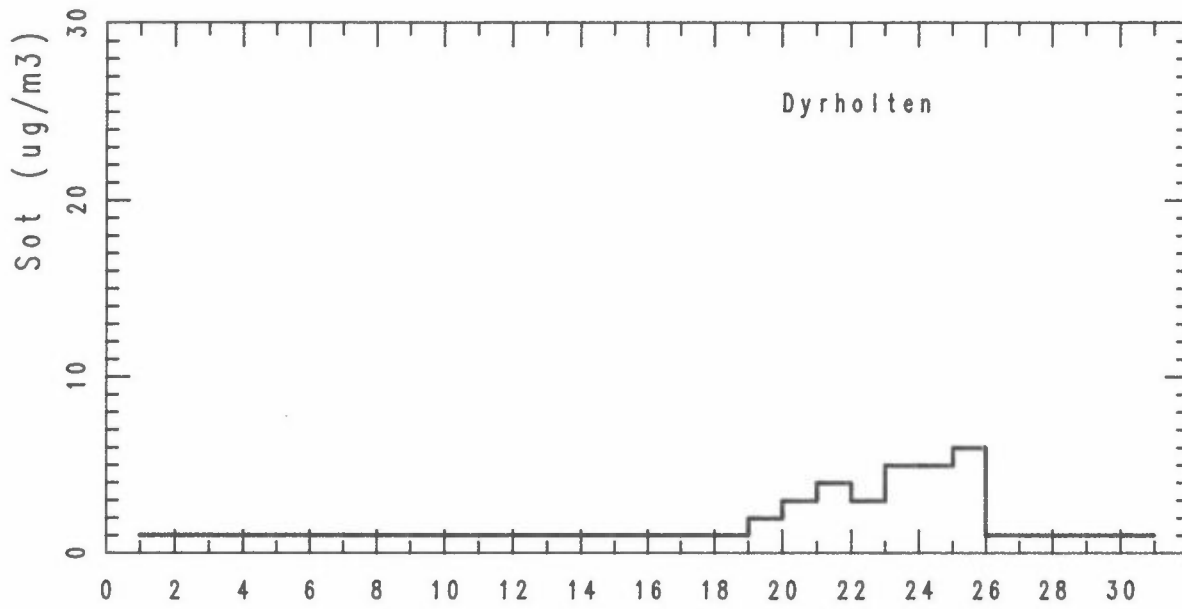
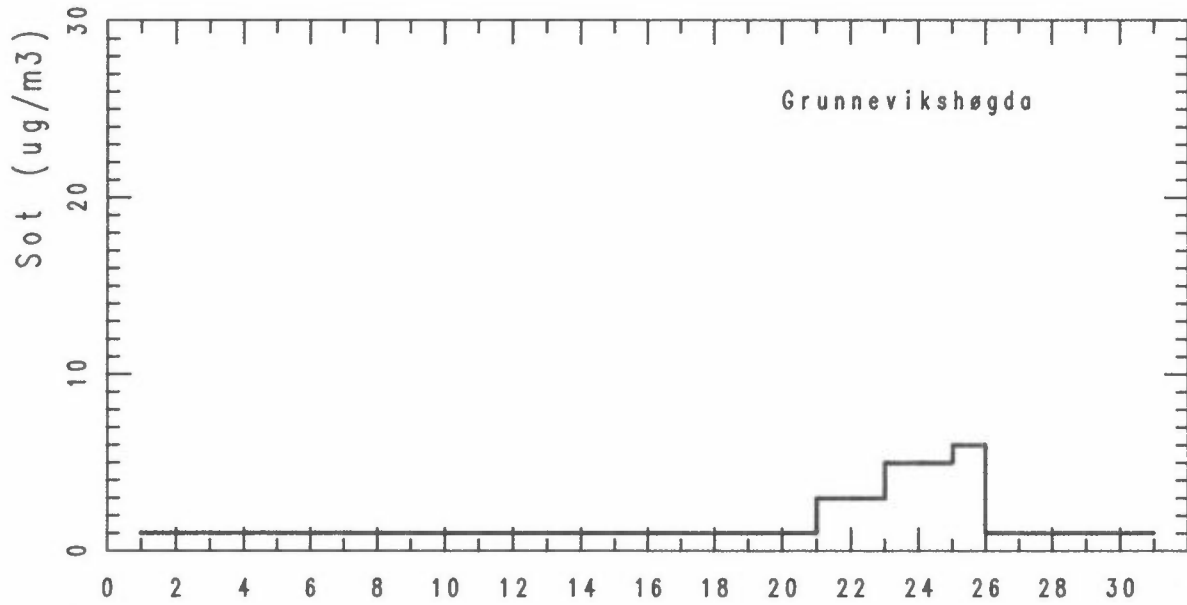
NO₂, mai 1990

Sot, mars 1990

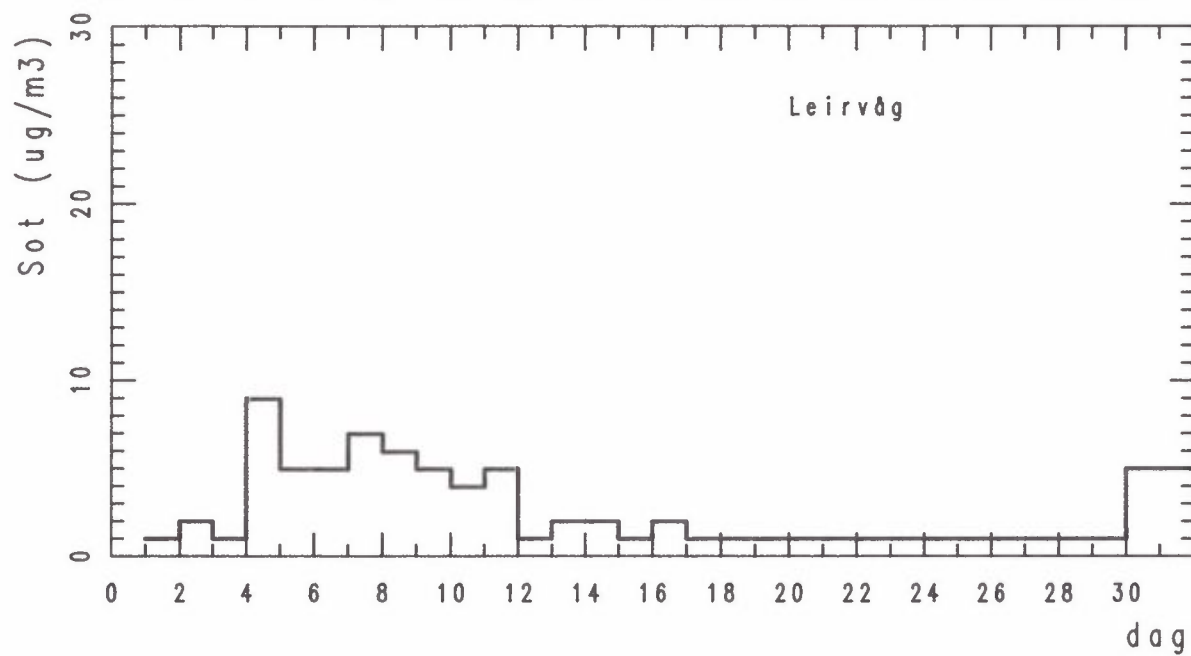
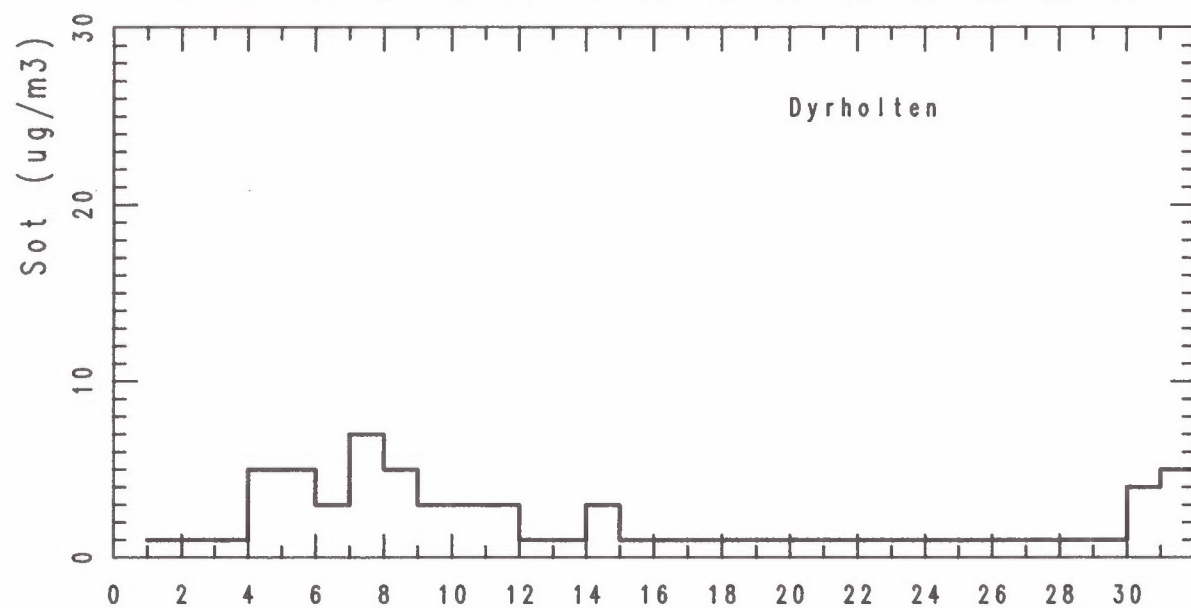
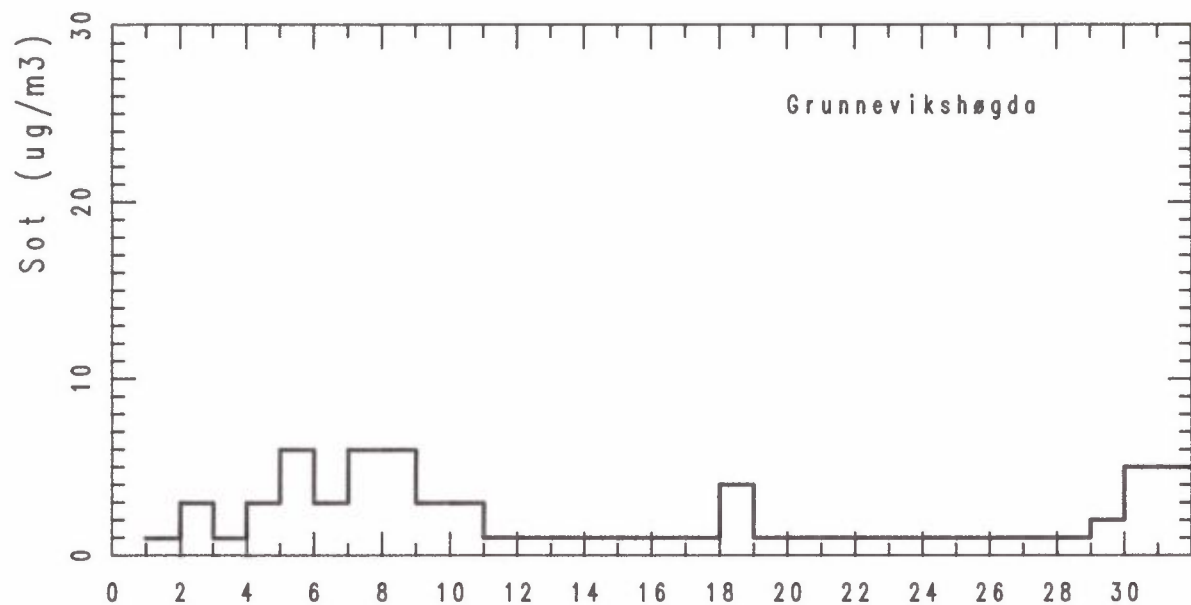

dag

Sot, april 1990

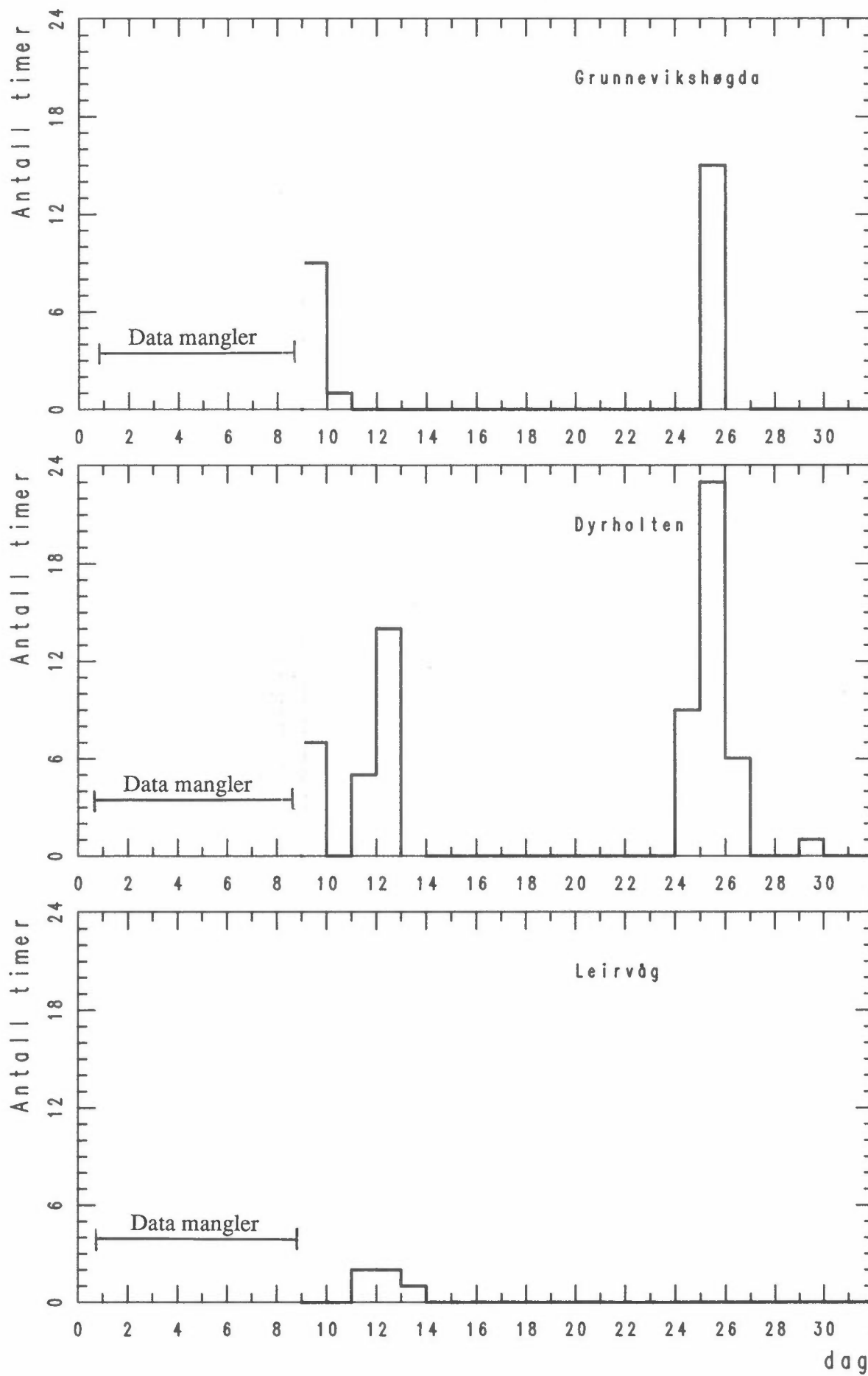
Sot, mai 1990

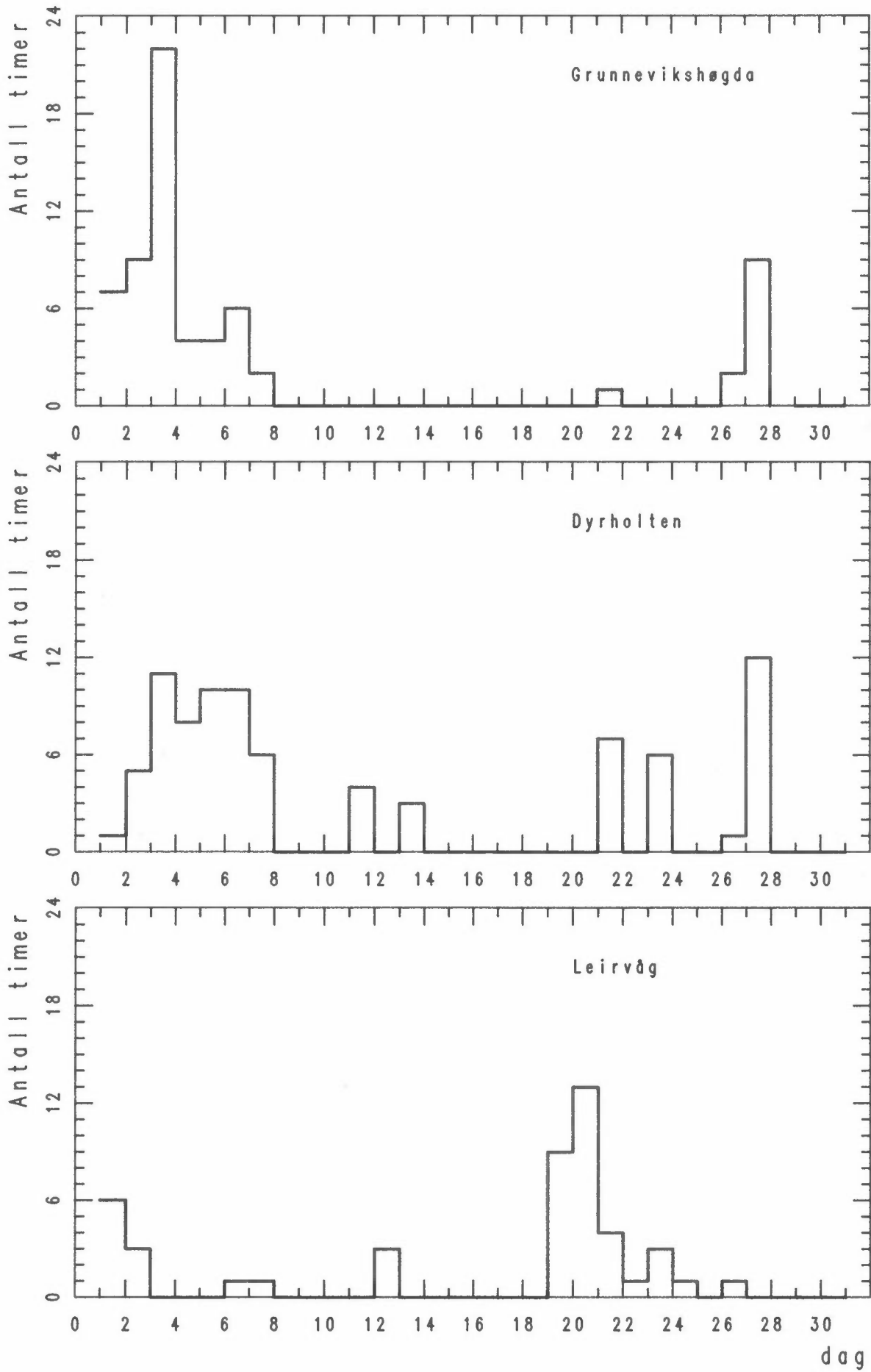
VEDLEGG 7

Antall timer pr. døgn med vind mot målestedene
fra Mongstad-anlegget.

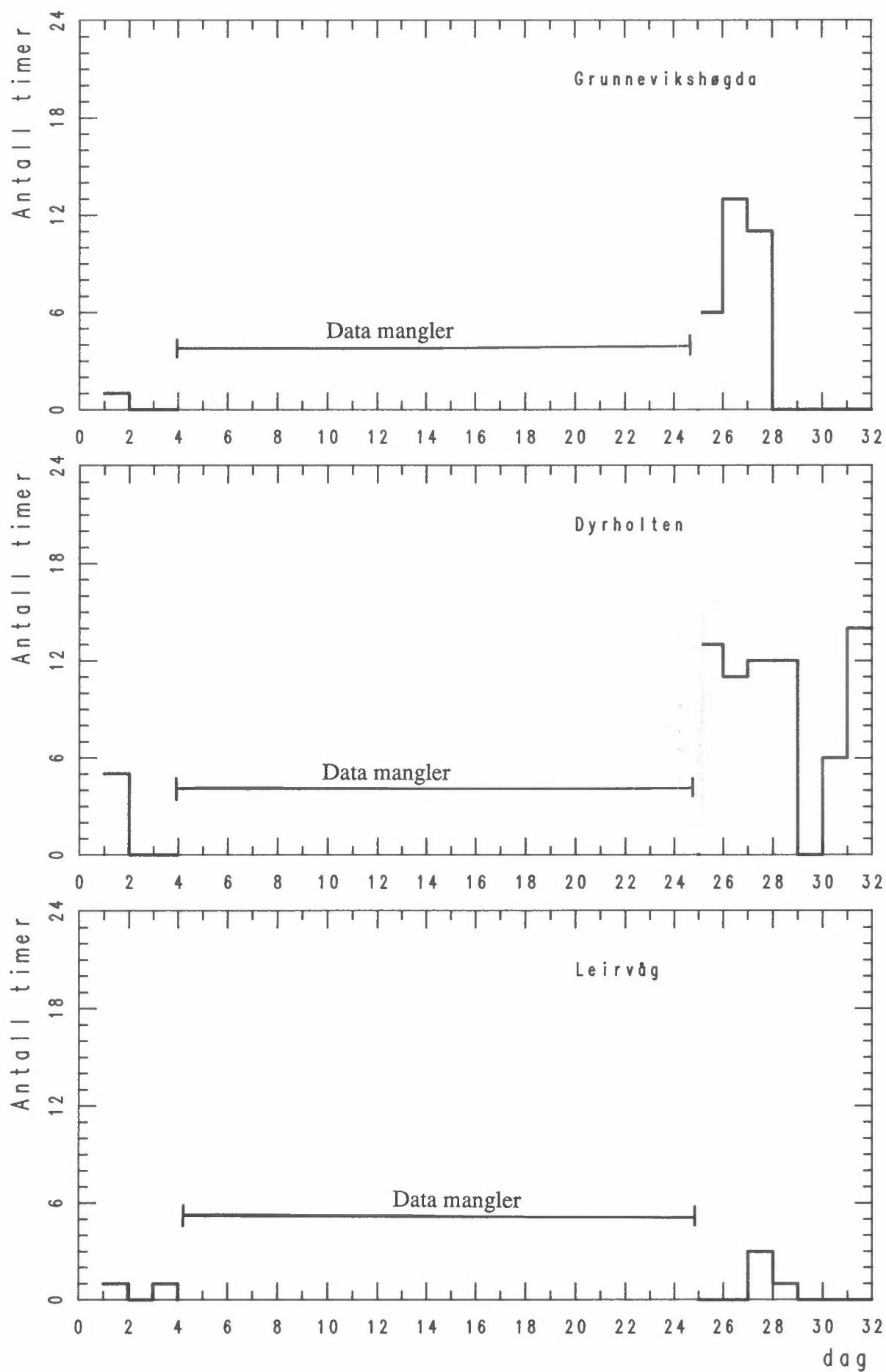
Vind mot målestedene, mars 1990

Vind mot målestedene, april 1990

Vind mot målestedene, mai 1990

VEDLEGG 8

Vinddata fra Hellisøy fyr
mars og mai 1990

BET NORSKE METEOROLOGISKE INSTITUTT - KLIMADELINGEN MARS 1990

5253 HELLISØY FYR

Kommune: FEDJE

20 moh

VINDRETNING (DD i dekadgrader) og VINDHASTIGHET (FF,FM,FX,KAST i m/s)

DT	DD01FF	DD07FF	DD13FF	DD19FF	FM	FX	KAST	SJØ
1	36 19	34 9	28 5	36 16	10	19		5444
2	36 19	36 13	35 10	1 5	9	21		5543
3	24 6	18 11	23 13	25 15	13	19		3445
4	32 6	32 10	30 10	26 17	12	19		5555
5	26 18	27 16	29 15	30 14	15	24		5567
6	32 14	36 13	35 9	34 10	10	21		7655
7	9 3	17 16	24 14	26 12	14	22		4444
8	28 18	28 14	31 12	27 12	13	20		7765
9	28 5	34 9	9 8	36 15	11	25		4444
10	21 7	21 17	30 10	2 2	10	21		3554
11	22 8	18 10	30 15	26 14	13	16		4435
12	32 17	33 18	33 17	34 13	16	20	20	5665
13	35 6	14 5	17 9	16 14	9	14		4443
14	16 15	19 19	20 12	20 18	16	21		4545
15	21 19	22 13	25 12	25 9	11	21		5555
16	19 11	26 12	22 8	21 10	10	13		5544
17	22 11	20 14	20 17	20 18	16	18		4445
18	21 13	20 12	19 20	19 17	16	20		4444
19	20 19	21 15	26 19	27 14	16	19		4455
20	25 14	27 16	26 9	21 9	11	19		5554
21	19 17	21 14	25 9	23 11	11	18		5444
22	24 19	27 16	28 12	28 10	13	19		5554
23	27 14	29 14	23 9	26 14	12	16		5556
24	24 16	26 15	25 15	26 15	15	22		6667
25	35 18	34 17	35 17	36 19	18	21		7777
26	36 14	36 13	32 4	12 4	7	19		6443
27	18 8	19 10	20 14	20 15	13	16		3344
28	20 16	21 15	1 8	34 5	9	18		5543
29	23 10	20 19	26 11	26 6	12	20		3455
30	25 10	29 10	27 2	25 6	6	15		4444
31	25 8	25 8	25 8	24 8	8	10		4444
M	13	13	11	12	12			

FF: observert middelvind over 10 min kl 01,07,13,19. FM: døgnmiddel av FF.
FX: maksimal observert middelvind i døgnet (19-19).

KAST: maksimale vindkast i døgnet (19-19). Noen stasjoner observerer vindhastighet skjønsmessig i Beaufort. For disse er oppgitt vindhastigheter i m/s som tilsvarer midten i de respektive Beaufortgrupper 0 - 12.

Vindretning DD: 36:N 9:Ø 18:S 27:V 0:STILLE

Tid er gitt i norsk normaltid - GMT + 1 time

SJØ: Visuell observasjon av sjøgang fra fyret.

0. Havblikk	0.0m	5. Mye sjø	2.5- 4.0m
1. Småkruset sjø	0.0-0.1m	6. Høy sjø	4.0- 6.0m
2. Søl sjø	0.1-0.5m	7. Svært hav	6.0- 9.0m
3. Svak sjø	0.5-1.3m	8. Veldig opprørt hav	9.0-14.0m
4. Noe sjø	1.3-2.5m	9. Overordentlig opprørt hav	over 14.0m

DET NORSKE METEOROLOGISKE INSTITUTT - KLIMA-AVDELINGEN MAI 1990

5253 HELLISØY FYR

Kommune: FEDJE

20 moh

VINDRETNING (DD i dekadgrader) og VINDHASTIGHET (FF,FM,FX,KAST i m/s)

DT	DD01FF	DD07FF	DD13FF	DD19FF	FM	FX	KAST	SJØ
1		19 2	16 1	32 3	2	4		0333
2		18 2	22 5	21 5	4	7		0223
3		17 5	21 8	22 6	6	10		0332
4		14 4	21 6	20 7	5	8		0222
5		17 8	23 9	23 1	6	13		0222
6		20 5	31 3	27 3	3	7		0221
7		5 2	1 7	3 7	5	7		0222
8		12 4	25 7	36 5	5	8		0111
9		0 0	32 3	34 4	2	7	8	0222
10		20 2	36 2	36 8	4	8	11	0113
11		36 10	36 11	36 7	9	13	17	0333
12		18 4	34 6	36 11	7	11	15	0233
		0 0	35 6	1 6	4	9	11	0222
14		1 5	35 9	36 11	8	12	17	0122
15		0 0	35 6	15 2	3	11	12	0211
16		12 5	36 7	36 12	8	13	17	0222
17		1 11	36 15	36 15	14	17	23	0333
18		1 12	1 12	1 11	12	16	19	0444
19		3 4	34 5	34 6	5	7	9	0323
20		36 5	33 5	35 7	5	7	10	0222
21		36 6	36 11	36 11	9	13	17	0334
22		35 6	34 4	34 3	4	7	9	0222
23		15 11	27 4	28 5	7	13	17	0333
24		36 10	36 16	36 14	14	17	23	0344
25		36 12	35 9	36 11	11	14	21	0444
26		35 9	33 9	4 7	8	18	18	0333
27		1 6	35 12	34 8	8	12	16	0044
28		15 1	34 5	36 6	4	7	9	0222
		19 4	21 9	20 10	8	10	13	0233
30		20 9	21 8	20 9	9	11	14	0344
31	24 5	34 5	33 5	36 4	4	11	14	3333
M	0	5	7	7	7			

FF: observert middelvind over 10 min kl 01,07,13,19. FM: døgnmiddel av FF.

FX: maksimal observert middelvind i døgnet (19-19).

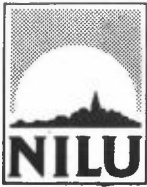
KAST: maksimalt vindkast i døgnet (19-19). Noen stasjoner observerer vindhastighet skjønsmessig i Beaufort. For disse er oppgitt vindhastigheter i m/s som tilsvarer midten i de respektive Beaufortgrupper 0 - 12.

Vindretning DD: 36:N 9:Ø 18:S 27:V 0:STILLE

Tid er gitt i norsk normaltid - GMT + 1 time

SJØ: Visuell observasjon av sjøgang fra fyret.

0. Havblikk	0.0m	5. Mye sjø	2.5- 4.0m
1. Småkruset sjø	0.0-0.1m	6. Høy sjø	4.0- 6.0m
2. Smul sjø	0.1-0.5m	7. Svært hav	6.0- 9.0m
3. Svak sjø	0.5-1.3m	8. Veldig opprørt hav	9.0-14.0m
4. Noe sjø	1.3-2.5m	9. Overordentlig opprørt hav	over 14.0m

NORSK INSTITUTT FOR LUFTFORSKNING (NILU)
NORWEGIAN INSTITUTE FOR AIR RESEARCH
POSTBOKS 64, N-2001 LILLESTRØM

RAPPORTTYPE OPPDRAGSRAPPORT	RAPPORTNR. OR 82/90	ISBN-82-425-0214-5	
DATO NOVEMBER 1990	ANSV. SIGN.	ANT. SIDER 70	PRIS NOK 105,-
TITTEL Meteorologi og luftkvalitet på Mongstad våren 1990		PROSJEKTLEDER T. Bøhler	
		NILU PROSJEKT NR. O-8937	
FORFATTER(E) M.J. Aarnes og T. Bøhler		TILGJENGELIGHET * A	
		OPPDRAGSGIVERS REF. SM-421795	
OPPDRAGSGIVER (NAVN OG ADRESSE) Statoil A/S Divisjon Mongstad 5154 Mongstad			
3 STIKKORD Måleprogram Luftkvalitet Meteorologi			
REFERAT NILU utførte for Statoil målinger av luftkvalitet og meteorologi rundt Mongstad i ett år fra 1. september 1989. Denne rapporten omhandler målinger våren 1990. Vindmålingene viste høyere vindstyrker enn normalt og dominerende vindretning ved raffineriet var fra sørøst. Luftkvalitetsmålingene viste lave middelveier for alle komponenter i perioden. Det forekom imidlertid forhøyede verdier av SO ₂ og nitrogenoksider ved vind fra raffineriet mot målestasjonene. Det ble ikke målt overskridelser av grenseverdier våren 1990. Månedsmidlene for støvfall var moderate til høye i mars og april og lave i mai.			

TITLE
ABSTRACT

* Kategorier: Åpen - kan bestilles fra NILU A
 Må bestilles gjennom oppdragsgiver B
 Kan ikke utleveres C